

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

ANALÝZA

Relevantný trh č. 3

Veľkoobchodná služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorou je prenos volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou.

OBSAH

I. Úvod

1. Povinnosti Telekomunikačného úradu SR.....	str. 2
2. Predmet analýzy.....	str. 20

II. Analýza

1. Identifikovanie podnikov na relevantnom trhu č. 3.....	str. 21
2. Významný podnik - vyhodnotenie kritérií.....	str. 26

III. Záver

1. Závery analýzy.....	str. 49
2. Návrh povinností.....	str. 52

Bratislava, február 2013

I. Úvod

I.1 Povinnosti Telekomunikačného úradu SR

I.1.1 Legislatívny rámec

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) pristúpil k analýze poskytovania služby ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ktorou je prenos volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný relevantný trh č. 3) a to v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
- Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),
- Rozhodnutie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 20. januára 2011, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov v znení neskorších rozhodnutí;

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (prístupová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (smernica o povolení),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (rámcová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení (smernica o univerzálnej službe),
- Smernica Komisie 2002/77/ES o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení;

c) ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- Odporúčanie Komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15. 10. 2008,
- Odporúčanie Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2007/879/ES) zo dňa 17.12.2007 (ďalej len „revidované odporúčanie“),
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby C(2007)5406),
- Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C 165/03) zo dňa 11.07.2002,
- Odporúčanie Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009,
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ.

Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov analýzy zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, ktoré mu vyplývajú zo zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje:

- a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- b) podmienky na používanie rádiových zariadení,
- c) reguláciu elektronických komunikácií,
- d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel,
- g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí,

- h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií a
- i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách je elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií:

- a) vykonáva reguláciu elektronických komunikácií,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, aktívne sa podieľa na činnosti Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „orgán európskych regulátorov“),¹⁾ pričom podporuje jeho ciele súvisiace s presadzovaním väčšej koordinácie a konzistentnosti pri regulácii,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce efektívnu hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých občanov členských štátov na území Slovenskej republiky, zodpovedajúci prístup k sieťam, prepojenie sietí a interoperabilitu služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad na účel konzultácií zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto, na ktorom zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb v procese konzultácií, návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú

¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad. (Ú.v. EÚ L337, 18.12.2009).

označené ako predmet obchodného tajomstva a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok.

Podľa §10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do jedného mesiaca od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa §10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o:

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa §26,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až 23 a § 25.

Podľa §10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách, regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle a ak tak ustanovuje tento zákon aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie. Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ,

Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií podporuje efektívnu hospodársku súťaž pri poskytovaní sietí, služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb najmä tým, že:

- a) zabezpečuje, aby v oblasti elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu, nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu efektívnej hospodárskej súťaže,
- b) dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality; zdravotne postihnutým užívateľom sa na účely tohto zákona rozumie držiteľ preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím
- c) presadzuje efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísiel a zabezpečuje ich správu.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť či, na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách významný vplyv na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom, ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

I.1.2 Základné etapy pri analýze relevantného trhu

Analýza relevantného trhu prebiehala v nasledovných etapách:

a) definovanie relevantného trhu

V procese definovania relevantného trhu úrad stanovuje jednotlivé relevantné trhy elektronických komunikácií podľa rozhodnutia úradu zo dňa 20. januára 2011, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o určení zoznamu relevantných trhov“) a tiež v súlade s revidovaným odporúčaním.

Úrad relevantný trh vymedzuje z hľadiska vecného, územného a časového.

b) vlastná analýza relevantného trhu

Cieľom analýzy takto vymedzeného trhu je zistiť, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie. V prípade, že úrad zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž, určí podnik resp. podniky s významným vplyvom na tomto relevantnom trhu.

Určenie podniku s významnou trhovou silou úrad uskutoční na základe vyhodnotenia kritérií týkajúcich sa príslušného relevantného trhu, pričom úrad berie do úvahy súčasnú situáciu na trhu a predpokladaný budúci vývoj relevantného trhu.

Analýza trhu je východiskom pri rozhodovaní o uložení, zmene alebo zrušení regulačných opatrení.

c) návrh povinností podľa § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách

Ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25; ak ide o trhy podľa § 17 ods. 4 uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 21, 23 a 25. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Účastníkom konania je podnik navrhnutý za významný podnik v analýze relevantného trhu podľa § 17. Podkladom pre rozhodnutie je analýza relevantného trhu podľa § 17 a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10. Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa § 33 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

v platnom znení uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Pri navrhovaní povinností úrad berie do úvahy hlavný účel regulácie a základný cieľ regulačného rámca Európskej únie, a to:

1. zabezpečovanie ochrany hospodárskej súťaže,
2. prispievanie k rozvoju vnútorného trhu,
3. a presadzovanie záujmov koncových užívateľov.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna hospodárska súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 19 až 25. Existujúce povinnosti úrad zruší v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje určenie podniku za významný podnik.

I.1.3 Zdroje informácií

Úrad pri analýze relevantného trhu využil hlavne informácie a údaje získané od všetkých oslovených podnikov poskytujúcich službu ukončovania volania v jednotlivých telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, niektoré kvantitatívne ukazovatele z dotazníkov získaných v rámci zberu dát (zber dát úrad uskutočňuje dvakrát ročne), ako aj z verejne dostupných zdrojov.

Predkladaná analýza je vykonaná úradom v poradí už tretíkrát. Po ukončení druhého kola analýzy predmetného trhu úrad dospel k záveru, že na tomto trhu pôsobí 10 nasledujúcich podnikov s významným vplyvom: spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len spoločnosť „Slovak Telekom“), spoločnosť Dial Telecom, a.s., spoločnosť Antik Telecom, s.r.o., spoločnosť GTS Slovakia, a.s., spoločnosť Orange Slovensko, a.s., spoločnosť Slovanet, a.s., spoločnosť Swan, a.s., spoločnosť Železnice SR – Železničné telekomunikácie Bratislava, o.z. (ďalej len „ŽSR – ŽT, o.z.“), spoločnosť Trnavatel, s.r.o., spoločnosť UPC Broadband Slovakia, s.r.o. a uložil im povinnosti v súlade so zákonom.

Úrad pre potreby analýzy relevantného trhu č. 3 oslovil okrem vyššie menovaných spoločnosti aj ďalšie podniky, ktoré od konca roku 2009 uzatvorili zmluvu o prepojení svojej verejnej telefónnej siete v pevnom umiestnení s iným podnikom: DH Telecom, s.r.o., IPfon, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a oznámil im, že začína analýzu veľkoobchodného trhu č. 3 a súčasne ich požiadal o doručenie požadovaných informácií a podkladov za obdobie od 1.01.2009 do konca prvého

polroka 2012. Dodatočne úrad oslovil aj spoločnosti Digi Slovakia, s.r.o. a Inomanet, s.r.o. Následne úrad požiadal všetky oslovené spoločnosti (okrem Digi Slovakia, s.r.o.) o dodatočné informácie.

Na základe oznámenia jednotlivých podnikov počas 3. kola analýzy a podľa dostupnej dokumentácie úrad uvádza, že v priebehu sledovaného obdobia došlo k nasledovným zmenám:

- Na základe zmluvy o zlúčení zo dňa 17. 06. 2010 prevzala spoločnosť Slovak Telekom celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. Spoločnosť Slovak Telekom sa stala univerzálnym právnym nástupcom spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. odo dňa 1. júla 2010. Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. bola vymazaná z Obchodného registra ku dňu 1. júla 2010.
- S účinnosťou od 1.01.2011 sa spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. zlúčila s obchodnou spoločnosťou Dial Telecom, a.s. Na základe univerzálnej sukcesie sa právnym nástupcom oboch spoločností stala spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o., ktorá prevzala všetky práva a záväzky spoločnosti Dial Telecom, a.s.
- S účinnosťou od 1.09.2011 sa zlúčila spoločnosť WiMAX Telecom Slovakia, s.r.o., so spoločnosťou Slovanet, a.s., pričom všetky pohľadávky, záväzky a majetok zanikajúcej spoločnosti WiMAX Telecom Slovakia, s.r.o. prevzala spoločnosť Slovanet, a.s.
- Spoločnosť M-ELEKTRONIK, s.r.o. sa zlúčila s telekomunikačným operátorom Slovanet, a.s., ktorý zároveň prebral všetky práva a záväzky spoločnosti M-ELEKTRONIK, s. r. o. Zlúčenie spoločností nadobudlo účinnosť dňa 1.01.2012 zápisom do Obchodného registra.
- Spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. listom zo dňa 7.06.2012 úradu oznámila, že odo dňa 25.05.2012 došlo k zmene právnej formy tejto spoločnosti z akciovej spoločnosti na spoločnosť s ručením obmedzeným.

I.1.4 Definovanie trhu

Prvým krokom analýzy relevantného trhu bolo definovanie relevantného trhu č. 3 v národných podmienkach Slovenskej republiky z vecného a aj územného hľadiska, v časovom rozmedzí od poslednej analýzy a tiež zohľadnením predpokladaného vývoja uplatnením prístupu zameraného do budúcnosti.

I.1.4.1 Vecné vymedzenie relevantného trhu č. 3

Podľa rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov zo dňa 20. januára 2011 je relevantný trh č. 3 definovaný ako veľkoobchodná služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorou je prenos volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou. Veľkoobchodným trhom sa rozumie trh takých služieb, ktoré poskytuje podnik inému podniku.

Podľa § 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Pri vecnom vymedzení služieb na trhu ukončovania volaní na veľkoobchodnej úrovni úrad vychádzal z vyššie uvedeného ustanovenia tak, že trhovú definíciu služieb musí zahŕňať služby, ktoré sú na danom relevantnom trhu zastupiteľné predovšetkým z hľadiska technických charakteristík, ceny a účelu použitia. Úrad tiež zohľadnil požiadavku aplikácie prístupu zameraného do budúcnosti (forward looking approach) a vychádzal zo súčasných a očakávaných trendov, ale zároveň aj z predpokladaného vývoja trhu v strednodobom a dlhodobom časovom horizonte.

Služba ukončovania volania zahŕňa tú časť prenosu volania, ktorá je vymedzená ústredňou, na ktorej je možné poskytovať prepojenie a koncovým bodom siete bez ohľadu na použitú technológiu. Vymedzenou ústredňou sa rozumie miestna alebo tranzitná ústredňa, kde sú siete prepojené. Služba ukončovania volania zahŕňa ukončovanie volania s prepojením na:

- A. miestnej ústredni: ak sú telefónne siete operátorov prepojené v primárnom prístupovom bode, v ktorého atrakčnom obvode sa nachádza bod ukončenia volania, operátor odovzdá volanie v danom primárnom prístupovom bode;
- B. úrovni jednoduchého tranzitu: ak sú telefónne siete operátorov prepojené v tranzitnom prístupovom bode, v ktorého atrakčnom obvode sa nachádza bod ukončenia volania, operátor odovzdá volanie v danom tranzitnom prístupovom bode;
- C. úrovni dvojitého tranzitu: v prípade, že volanie nie je odovzdané v tranzitnom prístupovom bode, v ktorého atrakčnom obvode sa nachádza bod ukončenia, ale v inom tranzitnom prístupovom bode.

Služba ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení **zahŕňa ukončovanie všetkých volaní prichádzajúcich na geografické čísla bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo volanie zostavené.**

Služba ukončovania volania **na geografické čísla** v sieti môže byť poskytovaná **tradičnou technológiou** – s prepojovaním okruhov (PSTN sieť), ale aj prostredníctvom **IP protokolu**.

Služba ukončovania volania **zahŕňa:**

- a) ukončenie volaní zostavených vo vlastnej sieti,
- b) ukončenie volaní zostavených v inej národnej mobilnej alebo pevnej sieti,
- c) ukončenie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

Úrad dodatočne skúmal ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a smerované na geografické čísla národných operátorov. Úrad posudzoval, či je možné ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) považovať za zastupiteľné s ukončovaním vyššie uvedených štandardných volaní. Pri vyhodnotení zastupiteľnosti úrad na základe doručených informácií od podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu č. 3 posudzoval hlavne:

- funkcionálnosť pri ukončovaní štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),
- zastupiteľnosť na strane ponuky na základe technických charakteristík, ceny a účelu použitia ukončovaných štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),

- homogenitu súťažných podmienok pri ukončovaní štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.).

Podniky pôsobiace v sledovanom období na relevantnom trhu č. 3 v Slovenskej republike uviedli, že z technického hľadiska volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prechádzajú tzv. konverziou hlasového signalizačného a media protokolu v IP sieťach na SS7 signalizáciu a v takto zmenenom formáte sú smerované do cieľovej siete a ukončované rovnako ako štandardné volanie. Vzhľadom na uvedené, ukončené volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby **nie je možné oddeliť od celkového objemu ukončenej prevádzky**, pretože prichádzajú do siete terminujúceho podniku ako štandardné volania. Ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) **nepredstavuje teda žiadnu ďalšiu skupinu volaní**. Úrad zistil, že pre podniky pôsobiace na relevantnom trhu č. 3 nie je podstatné to, akým spôsobom boli zostavené volania prichádzajúce do ich siete. Funkcionalita ukončovania štandardných volaní je rovnaká, ako funkcionalita ukončovania volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že z hľadiska funkcionality považuje ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby, za zastupiteľné s ukončovaním štandardných volaní.

Pri zastupiteľnosti na strane ponuky úrad zisťoval, či pri ukončovaní štandardných volaní majú národní operátori rozdielne technické podmienky v porovnaní s ukončovaním volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Úrad zistil, že aj volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do siete slovenských podnikov prostredníctvom štandardných prepojení a teda pre ich ukončenie sú využívané tie isté technické zariadenia ako pre ukončovanie volaní zostavených v klasických TDM sieťach.

Podniky poskytujúce verejné telefónne služby v pevnom mieste pripojenia nedokážu rozlíšiť, že volanie bolo zostavené ako nemanážovaná VoIP služba a takéto volanie ukončujú rovnako, ako akékoľvek iné prichádzajúce štandardné volanie. Volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do jednotlivých sietí už „konvertované“ a sú totožné so štandardnými volaniami vzniknutými v akejkolvek sieti.

Podniky pri ukončovaní volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vynakladajú rovnaké náklady, ako pri ukončovaní štandardných volaní. Žiadny slovenský podnik nemá priamy zmluvný vzťah so spoločnosťou poskytujúcou nemanážované VoIP volania.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby je plne zastupiteľné

s ukončováním štandardných volaní, pretože z pohľadu ukončovania volania v sieti nie je dôležitý spôsob zostavenia volania. Ak volanie spĺňa technické a technologické predpoklady na ukončenie volania v sieti, podniky nemajú žiadnu technickú prekážku pre ukončenie takéhoto volania.

Z vykonanej analýzy zastupiteľnosti ukončovania štandardných volaní a ukončovania volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vyplynulo, že súťažné podmienky sú úplne rovnaké.

Úrad preto dospel k záveru, že ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby z vecného hľadiska spĺňa všetky charakteristiky definície relevantného trhu č. 3 a preto tieto ukončované volania do relevantného trhu č. 3 zahrnul. Ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby má rovnaké funkcionality ako ukončovanie štandardných prichádzajúcich volaní, z pohľadu ponuky je úplne zastupiteľné s ukončováním štandardných volaní a existujúce súťažné podmienky sú úplne homogénne so súťažnými podmienkami ukončovania štandardných volaní.

Služba ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení zahŕňa aj ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a následne ukončené na geografických číslach, ale **nezahŕňa** také volania, ktoré boli **ukončené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie** (volania zo Skype na Skype a pod.).

Každý podnik ukončuje volania zostavené v jeho vlastnej sieti v pevnom umiestnení, tzv. samozásobovanie (selfsupply) a v rámci prepojenia ukončuje volania zostavené v inej národnej pevnej alebo mobilnej sieti, ako aj volania zostavené v zahraničnej pevnej alebo mobilnej sieti.

Podnikmi pôsobiacimi na tomto trhu sú preto podniky, ktoré majú uzavretú zmluvu o prepojení svojej siete v pevnom umiestnení s iným podnikom a poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia, t. j. poloha koncového bodu sa nemení, alebo je technickými, prípadne technologickými prostriedkami zabezpečené obmedzenie mobility koncového bodu a poloha koncového bodu je definovaná konkrétnym geografickým číslom. Podľa § 2 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách je geografické číslo z národného číslovacieho plánu, pričom časť jeho štruktúry má geografický význam používaný na smerovanie volaní na fyzické umiestnenie koncového bodu siete.

Pre účely tovarového vymedzenia veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 sa úrad zaoberal zastupiteľnosťou služieb ukončovania volania:

- a) v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení,
- b) prostredníctvom rôznych typov sietí.

a) Podľa definície relevantného trhu č. 3 je veľkoobchodný trh v reálnej projekcii (to znamená pri reálnom poskytovaní služby) viazaný na existenciu konkrétneho koncového bodu siete (je to služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej služby na pevnom mieste pripojenia, do koncového bodu pevnej verejnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou). Potom plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. Vzájomná zastupiteľnosť produktov (v tomto prípade služieb) je základnou podmienkou tovarového relevantného trhu. Podľa všeobecnej definície zákona o ochrane hospodárskej súťaže je „relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné“. Ukončovanie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončovaním volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože napr. dve alebo tri služby spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné v reálnej projekcii reálneho veľkoobchodného trhu na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť trinásť samostatných trhov, resp. samostatných podtrhov. Ide tu o vzťah legálnej definície a skutočnosti, na ktorú možno túto definíciu aplikovať. Definícia veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 obsahuje pojmové znaky relevantného trhu vo všeobecnej, a teda abstraktnej rovine a ak nejaká skutočnosť (napr. trh ukončovania volania v sieti spoločnosti jedného alternatívneho operátora) napĺňa tieto pojmové znaky (ide teda o službu, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou), môžeme takúto skutočnosť označiť za relevantný trh podľa danej definície.

V praxi sa tak môže vyskytnúť aj viacero skutočností, ktoré napĺňajú pojmové znaky definície, a preto môže nastať situácia, že existuje viacero relevantných trhov, resp. podtrhov (trh ukončovania volania v sieti spoločnosti GTS Slovakia, s.r.o., trh ukončovania volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom, ako aj trh ukončovania volania v sieti jednotlivého alternatívneho operátora) napriek tomu, že existuje len jediná legálna definícia veľkoobchodného relevantného trhu č. 3.

Pri veľkoobchodnej službe ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení **je dovolateľnosť konkrétneho koncového bodu obsahom samotného poskytnutia tejto služby**, pretože dovolateľnosť, napríklad na bytového zákazníka pripojeného v jednej sieti, nemožno nahradiť dovolateľnosťou na iného bytového zákazníka pripojeného v inej sieti. Ukončovanie volania do siete s koncovým bodom koncového účastníka je nezastupiteľné.

Pri poskytovaní predmetnej služby je vždy príslušné volanie ukončované v konkrétnom koncovom bode určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho

možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, na inej špecifickej sieťovej adrese.

Na každom takomto reálnom trhu má každý podnik monopolné postavenie a teda významný vplyv, rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku a vo faktickej rovine počtom ukončených minút v danej sieti. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. Pri ukončovaní volania ide o službu, ktorá má byť smerovaná do koncového bodu určeného špecifickou sieťovou adresou vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. Podľa zákona o elektronických komunikáciách koncový bod siete je fyzickým bodom, v ktorom sa účastníkovi poskytuje pripojenie k verejnej elektronickej komunikačnej sieti a v prípade sietí využívajúcich prepájanie alebo smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ku ktorej môže byť priradené telefónne číslo alebo označenie účastníka. **Existencia koncového bodu siete je teda nevyhnutnou podmienkou realizácie služby ukončovania volania a predstavuje tak podklad pre samotné plnenie.** V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet koncových bodov (účastníkov) vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení všetkých služieb spočívajúcich v ukončovaní volania v súlade s definíciou relevantného trhu č. 3.

b) Úrad porovnal aj zastupiteľnosť služieb ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia prostredníctvom rôznych typov sietí.

Všeobecne dopyt predstavuje množstvo tovarov, výrobkov resp. služieb, ktoré sú spotrebiteľia ochotní a schopní zakúpiť pri všetkých možných existujúcich cenách počas určitého obdobia. Dopyt najviac ovplyvňuje cena služby, cena existujúcich substitútov, kúpyschopnosť obyvateľov, počet domácností, preferencie spotrebiteľov a ostatné faktory, ako spotrebiteľské zvyklosti, tradície a pod. V každom čase však platí zákon dopytu, podľa ktorého všeobecne pri raste ceny požadované množstvo výrobkov resp. služieb klesá a naopak, pri poklese ceny požadované množstvo výrobkov resp. služieb rastie.

Všeobecne ponuka predstavuje množstvo tovarov, výrobkov resp. služieb, ktoré sú podniky ochotné vyrábať a predávať za určité ceny počas určitého obdobia. Ponuku najviac ovplyvňujú: cena služby, cena výrobných faktorov, rozdiel medzi výnosmi a nákladmi, ceny alternatívnych výrobkov resp. služieb, organizácia trhu, zmeny podmienok pri výrobe výrobku resp. pri zmene poskytovania služby. V každom čase však platí zákon ponuky, podľa ktorého pri raste ceny požadované množstvo výrobkov resp. služieb stúpa a naopak, pokles ceny vyvolá pokles ponuky.

Pri hľadaní zastupiteľnosti výrobkov resp. služieb sú podstatné predovšetkým reakcie konečných spotrebiteľov, ale zohľadňujú sa aj niektoré charakteristiky na strane ponuky, napr. do akej miery je možné očakávať, že výrobcovia tovarov, resp.

poskytovatelia služieb zareagujú na možné zvýšenie cien a sú schopní urobiť potrebné modifikácie a prejsť na výrobu iného produktu, resp. zmeniť ponuku svojich výrobkov, resp. služieb. Ponuková zastupiteľnosť je schopnosť zo strany výrobcov tovarov resp. poskytovateľov služieb prejsť na výrobu daného produktu, resp. zmeniť ponuku svojich služieb. Využíva sa podobný princíp ako pri dopytovej zastupiteľnosti. Pri zastupiteľnosti služieb je podstatným faktom to, či poskytovatelia služieb môžu preorientovať svoju ponuku na dotknuté služby a predávať ich v krátkom časovom horizonte bez toho, aby došlo k navýšeniu nákladov alebo podstatnému zvýšeniu rizika, ako je reakcia na nízke ceny, alebo permanentné zmeny cien. Ak sú splnené tieto podmienky, potom dodatočná kapacita má ten efekt, že vytvára tlak na konkurenčné správanie sledovaného poskytovateľa služieb. Elasticita ponuky vyjadruje vzťah medzi zmenou ceny a ňou vyvolanou zmenou objemu ponuky a vyjadruje reakciu predávajúcich (poskytovateľov služieb) na zmeny cien.

Pri posudzovaní zastupiteľnosti na strane ponuky úrad skúmal, prostredníctvom akých sietí sa poskytuje verejná telefónna služba na pevnom mieste pripojenia.

Podľa princípu technologickej neutrality je možné pre poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení využívať okrem klasickej telefónnej siete tvorenej metalickými účastníckymi vedeniami aj optickú sieť, televízne káblové rozvody i bezdrôtové siete v pevnom umiestnení, napr. FWA a WiFi a aj mobilné siete, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým alebo technologickým riešením koncového bodu prístupovej siete zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu. Takáto mobilná sieť bola prispôbená pre poskytovanie verejnej telefónnej služby, ktorá je ekvivalentná s verejnou telefónnou službou poskytovanou prostredníctvom pevnej siete. Takéto služby volaní sú obmedzené na určitý rádius okolo pevného miesta.

Prevládajúcim spôsobom pripojenia koncových užívateľov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení na území Slovenskej republiky je pripojenie prostredníctvom účastníckych metalických vedení.

Podnikmi poskytujúcimi veľkoobchodnú službu ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení môžu byť podniky, ktoré poskytujú také hlasové služby v pevnom umiestnení, ktoré spĺňajú charakteristiky verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia a majú uzavretú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom.

Ako už úrad vyššie uviedol, verejná telefónna služba v pevnom umiestnení môže byť poskytovaná aj prostredníctvom mobilných sietí, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým alebo technologickým riešením koncového bodu alebo prístupovej siete zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. poskytuje svojim bytovým a nebytovým zákazníkom verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení za rovnakých podmienok aj prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete tzv. Domáca linka/Firemná linka, ako aj prostredníctvom optickej siete FTTH tzv. FiberTel, pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami FTTH a GSM/UMTS. Pre koncových účastníkov ponúka (pri využití služby prenositeľnosti čísla) výhody, na ktoré sú užívatelia pevných liniek zvyknutí.

Úrad zisťoval, či pri poskytovaní tejto služby je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby, spoločnosťou Orange Slovensko, a.s., zrušená alebo obmedzená mobilita služieb. Úrad skúmal, či možno služby Domácej/Firemnej linky poskytované prostredníctvom GSM/UMTS siete považovať za verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia.

O službe Domáca/Firemná linka úrad zistil nasledovné skutočnosti:

- technologicky ide o fakturovanú službu s aktívnou SIM kartou;
- táto služba je poskytovaná na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko, a.s. na poskytovanie verejných telefónnych služieb cez pevné pripojenie;
- služba Domáca linka je zmluvne viazaná na konkrétne miesto pripojenia, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange Slovensko, a.s. pri uzavretí zmluvy o pripojení;
- pri službe je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelené účastnícke čísla len z tej primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali službu využívať;
- pri službe je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla;
- je zabezpečená lokalizácia účastníka pri volaní na číslo tiesňového volania 112;
- je znemožnený prístup k roamingu a účastník sa mimo definovanú oblasť (vytvorenú s využitím parametra GSM a UMTS siete LAC (Location Area Code) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112);
- za prepojenie sietí spoločnosť Orange Slovensko, a.s. účtuje iným operátorom fixný prepojovací poplatok v rovnakej výške ako za prepojenie so svojou optickou sieťou.

Úrad ďalej zistil, že v súlade so Všeobecnými zmluvnými podmienkami je služba Domáca/Firemná linka poskytovaná s obmedzením poskytovania služby na konkrétnu fyzickú adresu a na základe takto určeného miesta poskytovania služby je účastníkovi pridelené geografické číslo z príslušnej primárnej oblasti, resp. je mu umožnené preniesť si do tejto primárnej oblasti spadajúce číslo. Účastník je povinný

vopred požiadať o akúkoľvek zmenu takto určeného miesta poskytovania služby, ktorá je v prípade prechodu medzi rôznymi primárnymi oblasťami pochopiteľne podmienená aj zmenou telefónneho čísla. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi, v ktorých sú zakotvené sankčné mechanizmy pri nedodržaní geografického obmedzenia poskytovania služby. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať službu len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. je oprávnená, pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky, poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť. Pokiaľ ide o technické obmedzenie mobility, úrad zistil, že spoločnosť Orange Slovensko, a.s. používa pri poskytovaní služby Domáca/Firemná linka od 6. apríla 2010 technické riešenie, ktoré fyzicky obmedzuje mobilitu koncového užívateľa podľa miesta pripojenia k verejnej telefónnej službe s využitím zoskupovania základňových staníc mobilnej siete do oblastí označených Location Area Code (LAC). LAC je menší ako primárna oblasť a zoskupenie viacerých LAC aproximuje geograficky územie primárnej oblasti, aj keď nie je s primárnou oblasťou totožné. Oblasť LAC je prezentovaná prepojením oblastí niekoľkých Base Transceiver Station (BTS) a NodeB s veľkosťou desiatok km². Účastník sa vzhľadom na regionálne obmedzenie môže pohybovať iba v pokrytí definovanom vybranými oblasťami LAC. Napríklad v meste Bratislava (primárna oblasť 02) je zriadených 6 LAC. Dosah koncového zariadenia je tak v praxi merateľný v jednotkách až desiatkach kilometrov od fyzickej adresy.

Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom služby Domáca/Firemná linka pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení je z hľadiska ponuky zastupiteľné s poskytovaním pevnej verejnej telefónnej služby.

Úrad sa zaoberal aj substitúciou služby Domáca/Firemná linka z hľadiska dopytu, to znamená, či je možné túto službu považovať za zastupiteľnú aj z pohľadu koncového užívateľa, zákazníka tejto služby. Ako je uvedené v prechádzajúcej časti tejto analýzy, všeobecne dopyt tvorí množstvo výrobkov, resp. služieb, ktoré sú spotrebiteľia schopní a ochotní kúpiť pri existujúcich ponúkaných cenách za substitúty ponúkané na trhu, t.j. výrobky, resp. služby v priebehu určitého obdobia. Pre dopyt je najcitlivejším komponentom cena týchto na trhu ponúkaných výrobkov resp. služieb, avšak dopyt ovplyvňuje aj celkový počet domácností, spotrebiteľské zvyklosti, tradície, preferencie spotrebiteľov a rôzne iné faktory.

Službu Domáca/Firemná linka poskytuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. od 1. júla 2009 a začiatkom apríla 2010 zahájila veľkú reklamnú kampaň na získanie nových zákazníkov tak, aby zmenila práve spotrebiteľské zvyklosti koncových užívateľov. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. svojim zákazníkom ponúka:

- podobný komfort ako s pevnou linkou od spoločnosti Slovak Telekom, ale o polovicu nižší mesačný poplatok,
- rovnaké telefónne číslo v pevnej verejnej telefónnej sieti,
- platbu len za to, čo zákazník pretelefonuje, to znamená sekundová tarifikácia od prvej sekundy volania,
- ako bonus moderný telefón (za cenu od 1€).

Úrad sa pri substitúcii na strane dopytu zameril na cenový aspekt dopytu, t.j. či zákazník spoločnosti Slovak Telekom pri zmene poskytovateľa a prechode k spoločnosti Orange Slovensko, a.s. ušetrí na mesačných poplatkoch, či je pre neho mesačné zníženie poplatkov zaujímavé a či je ochotný zmeniť poskytovateľa hlasovej služby pevnej verejnej telefónnej siete. Úrad porovnal mesačné poplatky jednotlivých volacích programov pre bytových zákazníkov spoločnosti Slovak Telekom a zistil, že spoločnosť Orange Slovensko, a.s. ponúkala polovičné mesačné poplatky za každý jednotlivý program. Garancia rovnakého telefónneho čísla znamená, že pôvodné geografické číslo zákazníka bude prenesené k spoločnosti Orange Slovensko, a.s. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. súčasne ponúkala telefóny pre svojich zákazníkov a to buď bezdrôtový s možnosťou uloženia do nabíjacej stanice alebo klasický stolový telefón s veľkými tlačidlami a klasickým slúchadlom, aby mal zákazník pocit, že jeho telefonovanie je rovnako komfortné a úplne totožné s telefonovaním cez pevnú linku. Rovnaké volacie programy FiberTel za úplne rovnakých podmienok ponúkala spoločnosť Orange Slovensko, a.s. prostredníctvom optickej siete.

Na základe substitúcie na strane dopytu, t.j. z pohľadu zákazníka úrad dospel k záveru, že služba Domáca/Firemná linka spoločnosti Orange Slovensko, a.s. poskytovaná prostredníctvom mobilnej GSM/UMTS siete je verejnou telefónnou službou v pevnom mieste pripojenia.

Na základe vyššie uvedenej analýzy zastupiteľnosti tak z hľadiska ponuky ako aj dopytu úrad dospel k celkovému záveru, že verejnú telefónnu službu poskytovanú mobilným operátorom prostredníctvom optickej a mobilnej siete na pevnom mieste pripojenia (pri dodržaní technických a technologických podmienok pre obmedzenie mobility koncového bodu) považuje za zastupiteľnú k verejnej telefónnej službe prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete. **Podmienkou pôsobenia na predmetnom trhu je, že poloha koncového bodu sa nemení a je definovaná konkrétnym geografickým číslom.**

I.1.4.2 Územné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 3

Podľa § 3 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Priestorový relevantný trh (geografický trh) je všeobecne vymedzený územím, na ktorom dotknuté subjekty vystupujú na strane ponuky a dopytu danej služby, pričom súťažné podmienky sú také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Pri priestorovom vymedzení trhu úrad zohľadňuje národný trh.

Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení sú na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu. V zozname relevantných trhov, ktorý úrad vydal rozhodnutím, je definovaný relevantný trh č. 3 z geografického hľadiska ako celé územie Slovenskej republiky. Úrad pre účely tejto analýzy pristupuje k užšej špecifikácii geografického vymedzenia relevantného trhu č. 3, pretože toto vymedzenie je totožné s geografickým rozsahom siete každého jednotlivého podniku poskytujúceho veľkoobchodnú službu ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Následne úrad pristúpil k analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 3.

I. 2 Predmet analýzy relevantného trhu č. 3

Predmetom analýzy relevantného trhu č. 3 bolo:

1. Identifikovanie podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu,
2. posúdenie, či na relevantnom trhu č. 3 existuje významný podnik, ktorý podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov,
3. na základe záverov analýzy, v prípade zistenia, že na trhu nie je efektívna súťaž, úrad určí podnik/podniky s významným vplyvom a navrhne uloženie povinností alebo v prípade zistenia, že na trhu existuje efektívna súťaž, úrad navrhne zrušenie predchádzajúcich rozhodnutí o určení jednotlivých spoločností za významný podnik a uložení povinností na predmetnom relevantnom trhu.

II. Analýza

II.1 Identifikovanie podnikov na relevantnom trhu č. 3

Služba ukončovania volania v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom mieste pripojenia je jednou z veľkoobchodných služieb, ktorú si veľkoobchodne poskytujú podniky v rámci vzájomného prepojenia sietí.

Úrad na základe záverov druhého kola analýzy predmetného trhu určil rozhodnutím 10 spoločností, ktoré mali vzájomne medzi sebou uzatvorené zmluvy o prepojení, za významný podnik a uložil im povinnosti podľa platného zákona o elektronických komunikáciách.

Od ukončenia druhého kola analýzy relevantného trhu č. 3 vstúpili na tento trh ďalšie štyri spoločnosti a to VM Telecom, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., IPfon, s.r.o. a Inomanet, s.r.o., ktoré uzatvorili zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom a už začali, resp. začnú poskytovať služby ukončovania volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. Spoločnosť VM Telecom, s.r.o. podpísala zmluvu o prepojení so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. a so spoločnosťou Slovak Telekom v roku 2010. Spoločnosti DH Telecom, s.r.o. a IPfon, s.r.o. podpísali zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou Slovak Telekom v roku 2011 a ku koncu roka 2012 podpísala spoločnosť IPfon, s.r.o. zmluvu o prepojení aj so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o.

Spoločnosť IPfon, s.r.o. má podpísanú zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou Slovak Telekom a podľa posledných informácií bolo do konca roka 2012 zrealizované testovanie fyzického prepojenia sietí a teda v sledovanom období ešte nezačala komerčne neposkytovať veľkoobchodné služby ukončovania volania v pevnom umiestnení. Spoločnosť IPfon, s.r.o. podpísala zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou Slovak Telekom a GTS Slovakia, s.r.o. a má pridelenú číselnú množinu geografických čísel, preto úrad uplatnením prístupu z pohľadu do budúcnosti (forward looking approach) zohľadnil tieto skutočnosti a zaradil ju medzi podniky, ktoré spĺňajú definíciu trhu. [REDACTED]

Spoločnosť Inomanet, s.r.o. má tiež úradom pridelenú množinu geografických čísiel a podpísala zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. v marci 2012. Predmetom tejto zmluvy je vzájomné prepojenie siete prevádzkované spoločnosťou Inomanet, s.r.o. so sieťou prevádzkovanou spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. za účelom poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb užívateľom oboch zmluvných strán, pri dodržaní príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti elektronických komunikácií, najmä zákona o elektronických komunikáciách a príslušných technických noriem ako aj všeobecných a individuálnych povolení a licencií pridelených obom zmluvným stranám, ktoré ich oprávňujú na poskytovanie elektronických komunikačných služieb. Zmluvné strany si budú poskytovať vzájomné prepojenie tak, aby užívatelia jednej zmluvnej strany mali prístup k verejným elektronickým komunikačným službám druhej zmluvnej strany.

Úrad rovnako, ako pri spoločnosti IPfon, s.r.o., uplatnil princíp pohľadu do budúcnosti (forward looking approach) a zaradil ju medzi podniky spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 3.

Spoločnosť DH Telecom, s.r.o. podpísala zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou Slovak Telekom už v roku 2011 a neskôr so spoločnosťou Swan, a.s. (s účinnosťou od 1.5.2012). V sledovanom období vykazovala a aj úradu doručila dosiahnutý objem ukončených volaní vo svojej sieti za druhý polrok 2011 a prvý polrok 2012. Spoločnosť DH Telecom, s.r.o. spĺňa tiež definíciu trhu a preto ju úrad na tento trh zaradil.

Zmluvu o vzájomnom prepojení verejných telefónnych sietí s iným podnikom mali do polovice roku 2012 uzatvorené nasledovné podniky:

1. Antik Telecom s.r.o.,
2. DH Telecom, s.r.o.,
3. GTS Slovakia, s.r.o.,
4. Inomanet, s.r.o.
5. IPfon, s.r.o.,
6. Orange Slovensko a.s.,
7. Slovak Telekom,
8. Slovanet, a.s.,
9. Swan, a.s.,
10. Trnavatel, s.r.o.,
11. UPC Broadband Slovakia, s.r.o.,
12. VM Telecom, s.r.o.,
13. ŽSR – ŽT, o.z.,

Okrem uvedených spoločností, ktoré mali uzatvorenú zmluvu o prepojení najmenej s jedným podnikom, poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení pre svojich koncových zákazníkov aj malí lokálni prevádzkovatelia. Úrad zistil, že títo prevádzkovatelia:

- nemajú so žiadnym podnikom podpísanú zmluvu o prepojení verejných telefónnych sietí,
- nemajú primárne pridelené geografické čísla (resp. tieto primárne pridelené geografické čísla na poskytovanie verejnej telefónnej služby nevyužívajú),
- poskytujú verejnú telefónnu službu prostredníctvom pobočkovej ústredne v rámci areálu nejakej spoločnosti. Táto pobočková ústredňa je pripojená ako koncové zariadenie na sieť podniku, ktorý má uzavretú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom,
- poskytujú verejnú telefónnu službu koncovým zákazníkom ako opakovaný predaj verejnej telefónnej služby takého podniku, ktorý má uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom,
- poskytujú verejnú telefónnu službu na číslach, ktoré boli primárne pridelené takému podniku, ktorý má uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom,
- volania, ktoré poskytujú bytovým a/alebo nebytovým zákazníkom, majú charakter verejnej telefónnej služby.

Vyššie uvedeným spôsobom poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení nasledovné spoločnosti: ACS spol. s r. o., Alison Slovakia, s. r. o., Alternet, s.r.o., ApliSoft, s. r. o., Axfone, s. r. o., Ballymore EUROVEA, a.s., Data Networks, s.r.o., Daktela SK, s. r. o., DELTA OnLine, s. r. o., DNV ENERGO, a.s., DSiDATA, s. r. o., E-Net, s. r. o., EuroCity, s. r. o., Fiber Network Myjava, s. r. o., GAYA, s. r. o., GiTy - Slovensko, a . s., Chemosvit, a.s., CHIRANA-PREMA Energetika, s. r. o., IMAFEX, spol. s r. o., KLF-ENERGETIKA, a.s., Last Mile, spol. s r. o., NT COM, s. r. o., Primanet spol. s r. o., PROGRES TS, s. r. o., Prvá internetová, s. r. o., Radiolan, s. r. o., Rainside, s. r. o., Salamon Internet, s. r. o., SkyLan, s.r.o, SPP, a.s., TelsonNET, s.r.o., US Steel Košice, s. r. o., Verizon Communications Slovakia, s.r.o. , Virtual Office Services, s. r. o., VNET, a.s., Východoslovenská energetika, a.s.

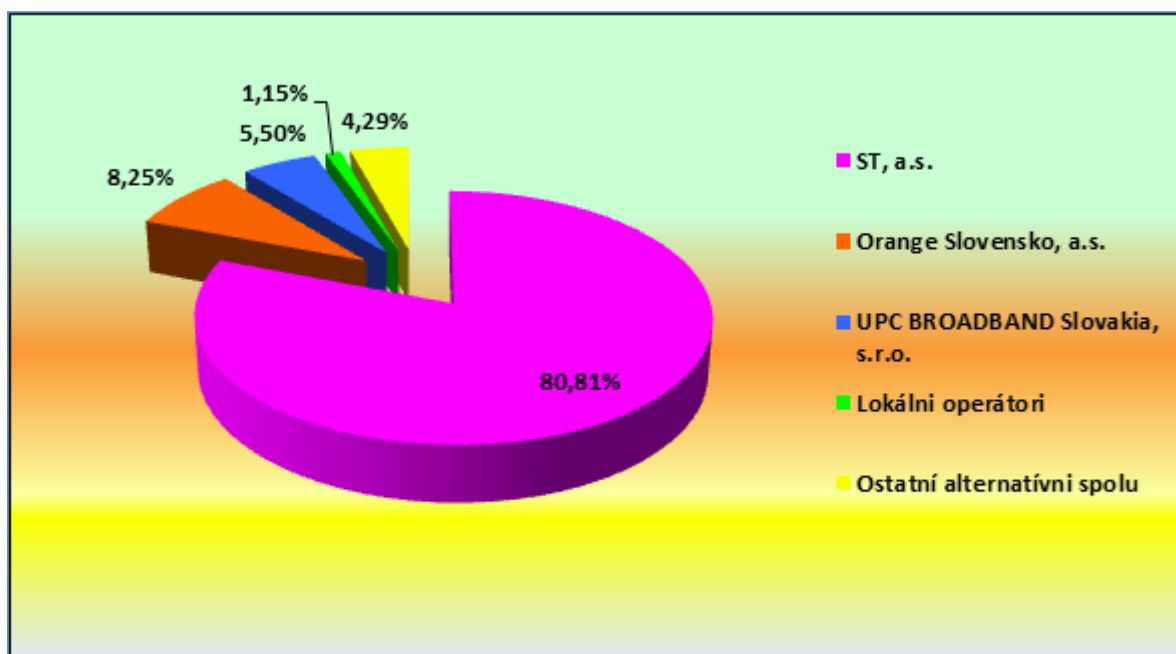
Spoločnosti Hmnet, s.r.o., IES-INTERNATIONAL ELECTRONIC SYSTEMS, s.r.o. a MO-net Šahy, s.r.o. v priebehu analyzovaného obdobia ukončili svoju činnosť a prestali poskytovať elektronické komunikačné služby.

Úrad ďalej uvádza, že vykonával analýzu maloobchodného relevantného trhu č. 1 (ktorý zahŕňa služby prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre bytových a nebytových zákazníkov) a počas tejto analýzy sa podrobne zaoberal

a písomne komunikoval s podnikmi, ktoré boli označené ako malí lokálni poskytovatelia.

Pre celistvú predstavu o trhových podieloch operátorov pôsobiacich na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia úrad vyhodnotil trhové podiely vyjadrené celkovým počtom pripojení pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení s prihliadnutím na existenciu malých lokálnych operátorov na tomto trhu.

Graf č. 1 Trhové podiely k 30.06.2012 vyjadrené celkovým počtom bytových a nebytových pripojení pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení - vrátane malých lokálnych operátorov

Na základe parametra celkového počtu pripojení koncových zákazníkov všetkých podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia, vrátane malých lokálnych operátorov, úrad vypočítal jednotlivé trhové podiely k 30.06.2012. Ako vidieť z grafu č. 1, spoločnosť Slovak Telekom dosahovala najväčší trhovú podiel a tento bol nad úrovňou 80 % a všetky ostatné prepojené podniky mali spolu trhovú podiel 18 %. Trhový podiel malých lokálnych prevádzkovateľov dosahoval úroveň len 1,15 %.

Úrad považuje trhový podiel počtu pripojení koncových zákazníkov lokálnych operátorov na úrovni 1,15 % za zanedbateľný v relácii „trhový podiel spoločnosti Slovak Telekom“ a „kumulatívny trhový podiel ostatných alternatívnych operátorov“.

Do jednotlivých ukazovateľov (tie, ktoré sú vyhodnotené na základe objemu ukončovaných volaní) sú v ďalšom texte všetky ukončené volania na číslach koncových zákazníkov týchto malých lokálnych operátorov zahrnuté do objemu ukončených minút podnikov, ktorým boli primárne pridelené tieto čísla a majú uzavretú zmluvu o prepojení svojej siete s iným podnikom. Z uvedených dôvodov sa úrad ďalej nezaoberal pôsobením vyššie menovaných malých lokálnych operátorov.

II. 2 Významný podnik - vyhodnotenie kritérií

Významný vplyv na relevantnom trhu má podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Úrad pri posudzovaní, či na relevantnom trhu č. 3 existuje podnik resp. podniky s významným vplyvom, vyhodnotil nasledujúce kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu:

- Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení
 - Vyhodnotenie trhových podielov vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení
 - Existencia technologicky podmienených výhod
 - Zmluvy o prepojení
 - Úspory z rozsahu
 - Prekážky vstupu na relevantný trh
 - Súčasný stav súťaže
-
- **Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení**

Veľkoobchodný relevantný trh č. 3 je definovaný ako veľkoobchodná služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach poskytovaných v pevnom mieste pripojenia má 100 % trhový podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. Ukončovanie volania je jedným zo vstupov pre poskytovanie služieb maloobchodných národných volaní na území Slovenskej republiky. Podniky vlastniace alebo prevádzkujúce siete na poskytovanie verejných služieb sa môžu vzájomne prepojiť v niekoľkých prepojujúcich bodoch.

Každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivej pevnej verejnej telefónnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania vo svojej vlastnej sieti v pevnom umiestnení majú všetky podniky pôsobiace na tomto trhu 100 % trhový

podiel. Všetky spoločnosti, ktoré boli na základe predchádzajúceho kola analýzy určené za významný podnik na tomto trhu, naďalej poskytovali veľkoobchodné služby ukončovania volania vo verejnej sieti v pevnom mieste pripojenia okrem spoločnosti Dial Telecom, a.s., ktorá sa zlúčila so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. a ktorá po nej prevzala všetky práva a povinnosti. Počet podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu sa rozšíril o štyri spoločnosti a to DH Telecom, s.r.o., VM Telecom, s.r.o., IPfon, s.r.o. a Inomanet, s.r.o.

Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 3 identifikoval 13 samostatných trhov. Podľa definície relevantného trhu č. 3 je v súčasnosti na území Slovenskej republiky trinásť reálne existujúcich trhov.

Na základe vyššie uvedeného úrad konštatuje, že v analyzovanom období na relevantnom trhu č. 3 pôsobilo trinásť podnikov a boli to nasledovné spoločnosti: Antik Telecom, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovak Telekom, Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s.r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR-ŽT, o.z.

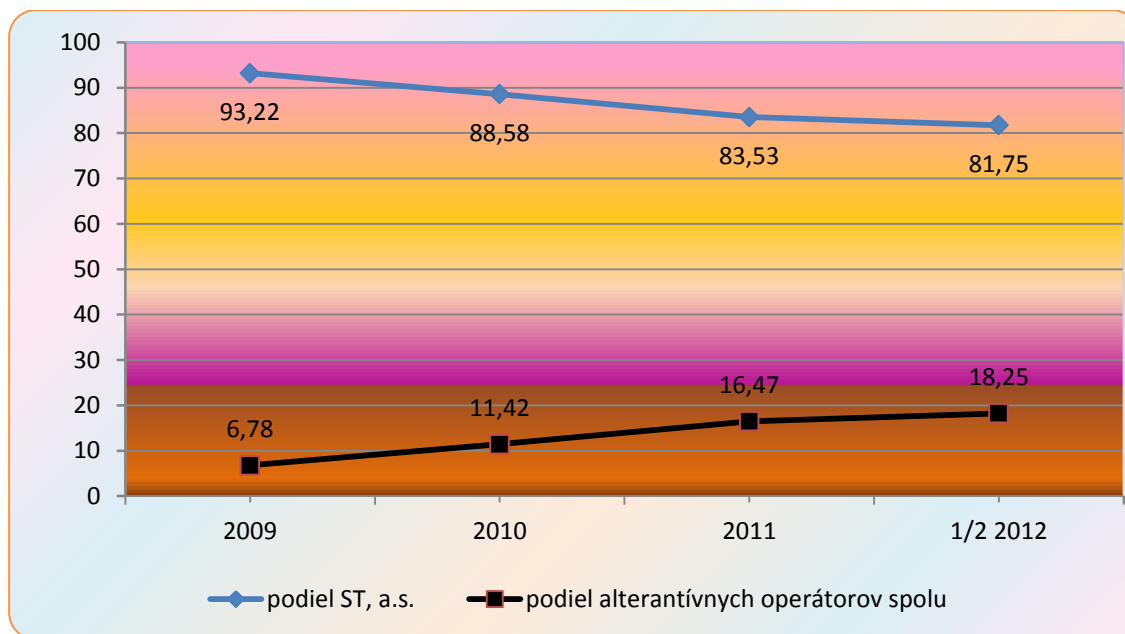
Každý menovaný podnik poskytuje iným podnikom služby ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia, teda pôsobí na relevantnom trhu č. 3 a každý menovaný podnik má 100 % trhovú podiel vo svojej vlastnej sieti.

➤ **Vyhodnotenie trhových podielov vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení**

Pri vyhodnotení trhových podielov vo všetkých verejných telefónnych sieťach úrad vykonal analýzu podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov: celkový počet pripojení koncových zákazníkov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, celkový objem ukončených volaní na geografické čísla vrátane vlastných dodávok, objem ukončených volaní v rámci prepojenia a objem výnosov z objemu ukončených volaní v rámci prepojenia a to bez ohľadu na to, či ukončené volania boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí.

Vývoj podielov **celkového počtu pripojených bytových a nebytových zákazníkov** podľa poskytovateľa verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a to samostatne spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu za sledované obdobie je znázornený v grafe č. 2.

Graf č. 2 Vývoj podielov celkového počtu pripojených koncových zákazníkov podľa poskytovateľa verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení

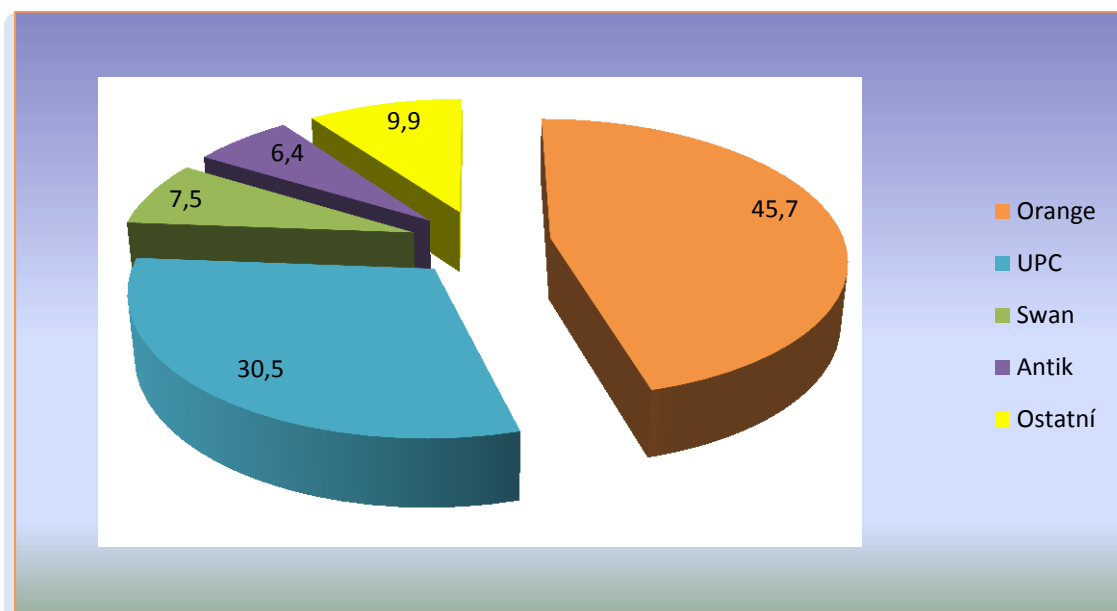
Ako vidieť z grafického zobrazenia, rozdiel v počte účastníckych pripojení koncových bytových a nebytových zákazníkov spoločnosti Slovak Telekom zostal v porovnaní s kumulatívnym počtom účastníckych pripojení všetkých ostatných podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení výrazný za celé sledované obdobie až do konca prvého polroka 2012. Celkovo sa počet účastníckych pripojení v pevnom mieste pripojenia všetkých podnikov spolu počas sledovaného obdobia postupne každoročne znižoval.

V sledovanom období sa počet účastníckych pripojení spoločnosti Slovak Telekom do konca prvého polroka 2012 (v porovnaní s rokom 2009) znížil o 11,47 percentuálneho bodu. Podiel účastníckych pripojení kumulatívne všetkých alternatívnych operátorov v analyzovanom období zostal relatívne nízky a do konca prvého polroka 2012 bol na úrovni len 18,25 % z celkového počtu účastníckych pripojení. Trhový podiel účastníckych pripojení len samotnej spoločnosti Slovak Telekom bol do konca prvého polroka 2012 na úrovni 81,75 %, pričom ku koncu roka 2009 bol jej trhový podiel 93,22 %.

Graf č. 2 znázorňuje, že všetci alternatívni operátori spolu do konca prvého polroka 2012 dosahovali trhovú podiel zaokrúhlene 18 % na celkovom počte existujúcich účastníckych pripojení bytových a nebytových zákazníkov.

Nasledujúci graf č. 3 zobrazuje jednotlivé podiely počtu pripojení bytových a nebytových zákazníkov najväčších alternatívnych operátorov.

Graf č. 3 *Percentuálny podiel najvýznamnejších podnikov podľa počtu účastníckych pripojení ostatných podnikov (bez spoločnosti Slovak Telekom) k 30.06.2012*

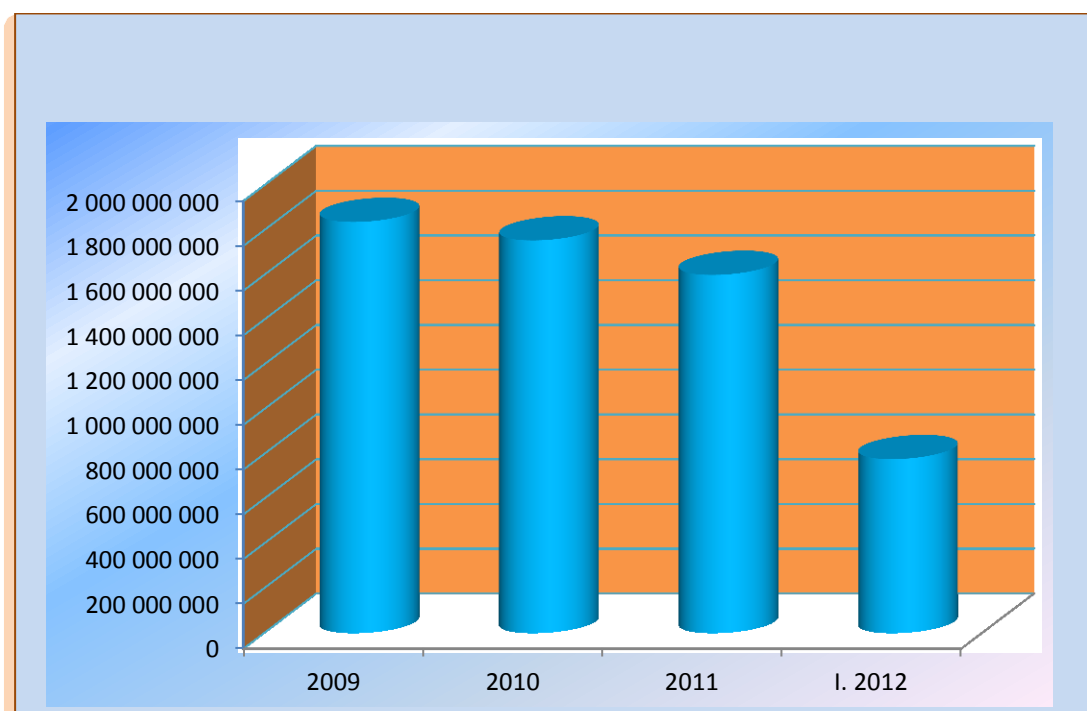

Z grafického zobrazenia podielov najvýznamnejších alternatívnych operátorov podľa počtu účastníckych pripojení (bez spoločnosti Slovak Telekom) vidieť, že významnejší podiel účastníckych pripojení dosahovali do konca prvého polroka 2012 spoločnosti Orange Slovensko, a.s., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., Swan, a.s. a Antik Telecom, s.r.o., pričom tri štvrtiny z kumulatívneho podielu všetkých alternatívnych operátorov dosahovali spolu spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a UPC Broadband Slovakia, s.r.o.

Vývoj celkového objemu ukončených volaní vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení je znázornený v grafe č. 4 a vývoj celkového objemu ukončených volaní vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení ukončených len v rámci prepojenia je znázornený v grafe č. 6.

Do celkového objemu všetkých ukončených volaní na geografické čísla koncových zákazníkov boli v súlade s definíciou trhu zahrnuté všetky ukončené volania zostavené v inej národnej mobilnej alebo pevnej sieti, ukončené volania zostavené v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti a tiež ukončené volania, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VOIP služby (napr. aplikácie SkypeOut, Viber, Google a pod.). Celkový objem ukončených volaní sa v sledovanom období každoročne znižoval. V percentuálnom vyjadrení sa objem týchto ukončených volaní v roku 2010 v porovnaní s rokom 2009 znížil o 3 percentuálne body a v roku 2011 v porovnaní s rokom 2010 sa znížil o 8 percentuálnych bodov, pričom pokles volaní v sledovanom období od roku 2009 v porovnaní s rokom 2011 predstavoval 11 percentuálnych bodov. Za rok 2012 mal úrad k dispozícii údaje len k 1. polroku.

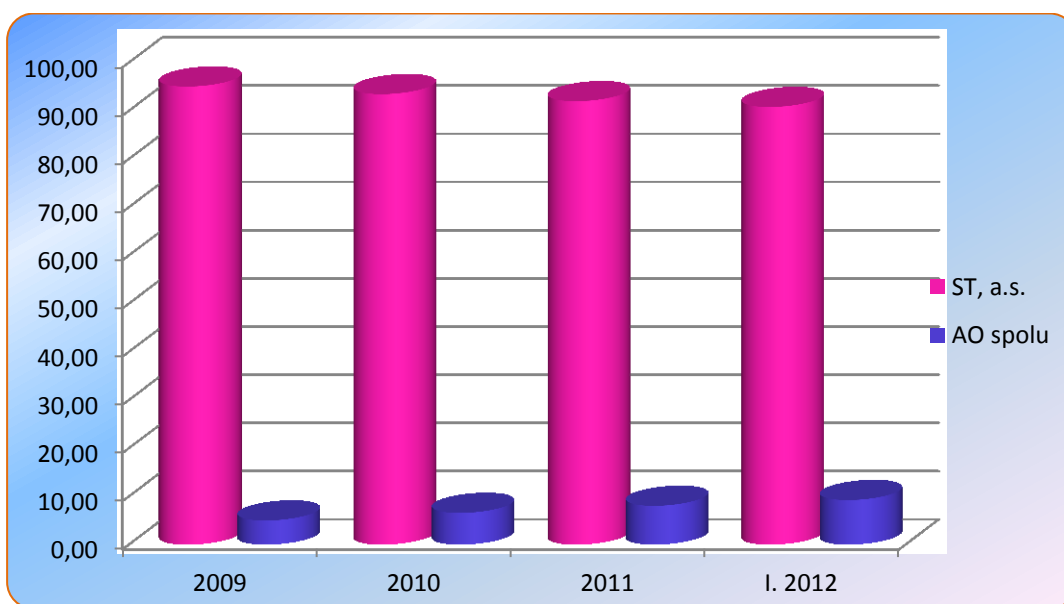
Graf č. 4 Vývoj celkového objemu všetkých ukončených volaní (v min) vo všetkých verejných telefónnych sieťach spolu poskytovaných v pevnom mieste pripojenia

Vývoj celkového objemu ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti vyjadrený celkovým počtom minút mal klesajúci trend a zníženie bolo na jednej strane, aj keď v minimálnej miere, ovplyvnené znížením celkového počtu účastníckych pripojení v pevnom umiestnení a na druhej strane znížením objemu ukončených volaní hlavne v sieti spoločnosti Slovak Telekom. Uvedené potvrdzuje aj nasledovný graf.

Percentuálny podiel objemu ukončených volaní v sieti spoločnosti Slovak Telekom a ostatných alternatívnych operátorov spolu po započítaní volaní vo vlastnej sieti spoločnosti Slovak Telekom a alternatívnych operátorov, ako dokumentuje graf č. 5, sa v sledovanom období veľmi výrazne nezmenil. Podiel spoločnosti Slovak Telekom sa znížil z 95 % v roku 2009 na zaokrúhlene 91 % do konca prvého polroku 2012. Na druhej strane sa zvýšil percentuálny podiel objemu ukončených volaní všetkých alternatívnych operátorov spolu z 5 % v roku 2009 na 8 % do konca roka 2011, resp. na 9,23 % k polovici roku 2012. Za celé sledované obdobie si udržala spoločnosť Slovak Telekom veľmi výrazný podiel objemu ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti a podiel všetkých alternatívnych operátorov spolu dosahoval menej ako 10 % z celkového objemu ukončených volaní.

Graf č. 5 *Vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní vrátane prichádzajúcich volaní od vlastných zákazníkov vo verejnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom a alternatívnych operátorov spolu poskytovaných v pevnom umiestnení*

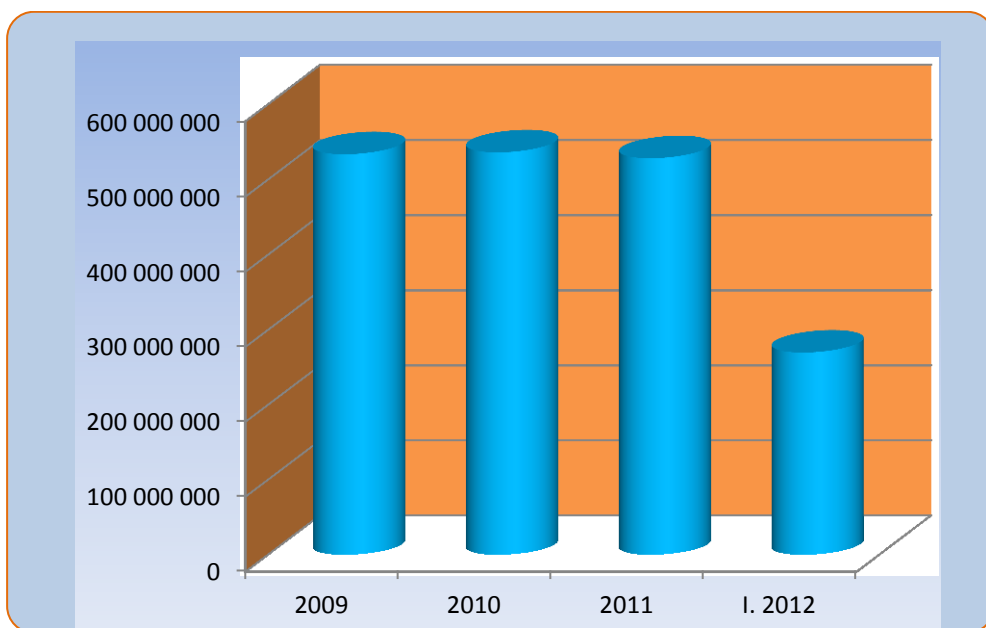

Objem ukončených volaní len v rámci prepojenia vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení a jeho vývoj v sledovanom období je znázornený v nasledovnom grafe č. 6.

Celkový objem ukončených volaní v pevnom umiestnení po započítaní volaní vo vlastnej sieti (ako vidieť z grafu č. 4 zobrazeného vyššie) postupne klesal, ale na druhej strane celkový objem ukončených volaní len v rámci prepojenia medzi

jednotlivými podnikmi si zachovával skôr stabilnú úroveň. Celkový objem týchto volaní sa v analyzovanom období výraznejšie nemenil, ako vidieť z grafu č. 6.

Graf č. 6 Vývoj celkového objemu ukončených volaní (v min) v rámci prepojenia vo všetkých verejných telefónnych sieťach spolu poskytovaných v pevnom mieste pripojenia

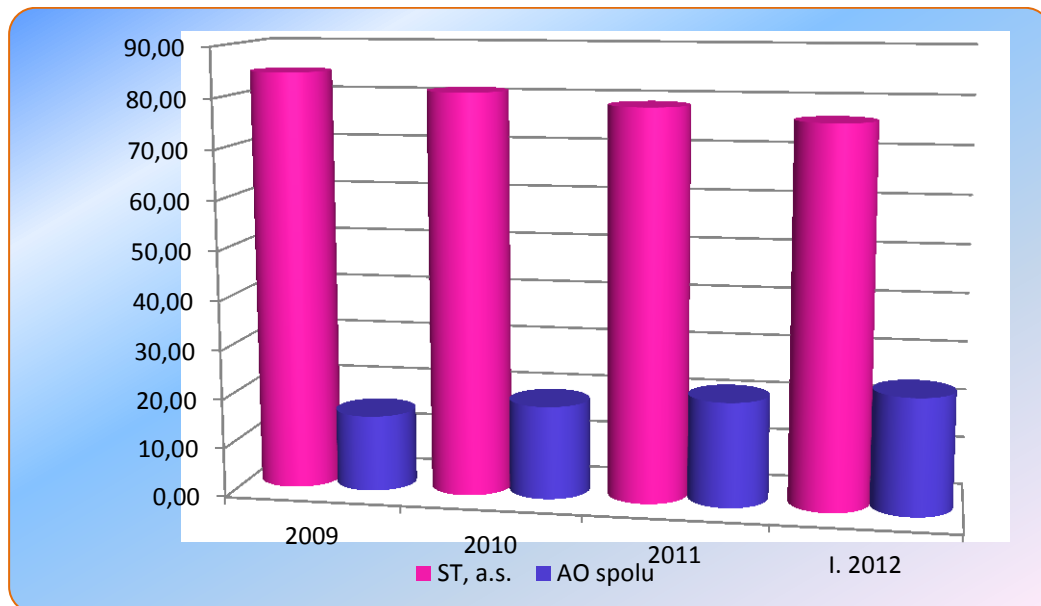

Vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní len v sieti spoločnosti Slovak Telekom a kumulatívne v sieti ostatných alternatívnych operátorov v pevnom umiestnení v rámci prepojenia je zobrazený v grafe č. 7.

Podiel spoločnosti Slovak Telekom na celkovom objeme ukončených volaní od všetkých ostatných podnikov v rámci prepojenia medzi podnikmi sa znížil v roku 2009 z necelých 85 % na 79 % na konci roka 2011, resp. 76 % do konca polroka 2012. Na druhej strane sa zvýšil objem ukončených volaní v rámci prepojenia všetkých ostatných podnikov spolu z 15 % v roku 2009 na zaokrúhlene 21 % ku koncu roka 2011, resp. 24 % k prvému polroku 2012.

Úrad na základe doručených údajov od jednotlivých podnikov zistil, že celkový objem ukončených volaní v sieti takmer každého jednotlivého podniku postupne ročne rástol, len spoločnosti Slovak Telekom a ŽSR-ŽT, o.z. zaznamenali pokles objemu ukončených volaní v rámci prepojenia. Dve nové spoločnosti, ktoré uzatvorili zmluvu o prepojení sietí až v roku 2010, resp. 2011 a to VM Telecom, s.r.o. a DH Telecom, s.r.o. vykázali len minimálny objem ukončených volaní v rámci prepojenia. Ostatné dve spoločnosti IPfon, s.r.o. a Inomanet, s.r.o. nevykázali v sledovanom období už z vyššie uvádzaných dôvodov žiadne objemy ukončených volaní.

Graf č. 7 Vývoj podielov z objemu ukončených volaní v rámci prepojenia medzi podnikmi vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a alternatívnych operátorov spolu

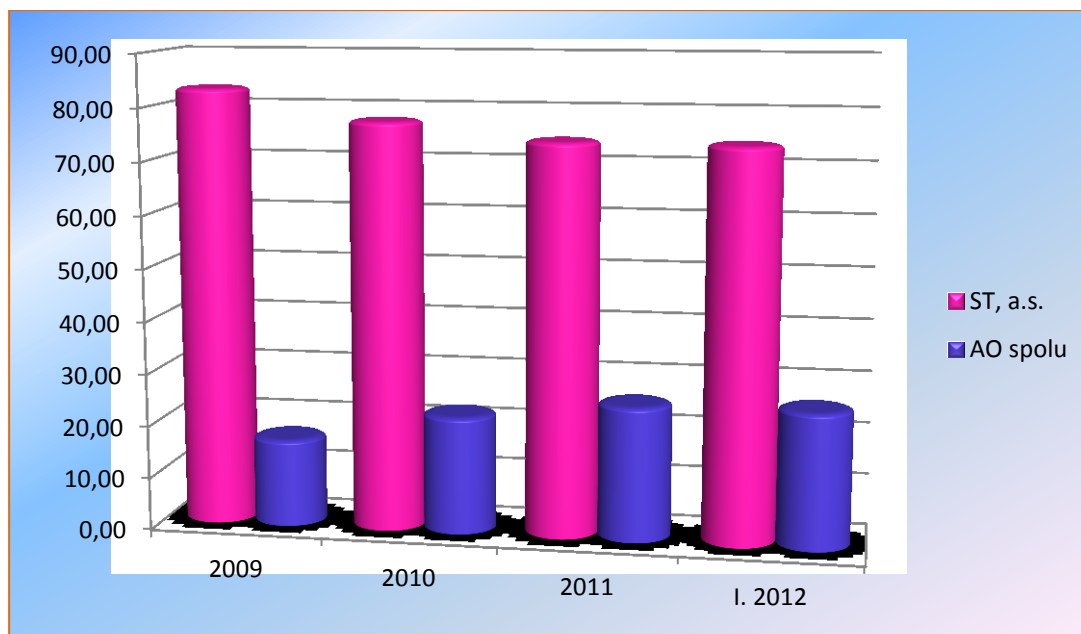

Podiel objemu ukončených volaní v rámci prepojenia ostatných podnikov, alternatívnych operátorov, postupne v sledovanom období rástol, čo bolo do určitej miery ovplyvnené aj postupným zvyšovaním účastníckych pripojení koncových zákazníkov alternatívnych operátorov, u ktorých boli ukončované volania z ostatných sietí. Významnejšie podiely na celkovom objeme ukončených volaní v sieti alternatívnych operátorov dosahovali ku koncu roka 2011, ale aj ku koncu prvého polroka 2012 spoločnosti GTS Slovakia, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., Slovanet, a.s. a Swan, a.s.

Objem prevádzky za ukončenie volania na geografických číslach v sieťach všetkých alternatívnych operátorov spolu, ako znázorňuje graf č. 7, aj vzhľadom na zvyšovanie počtu účastníckych pripojení, každoročne narastá, ale na trhu naďalej pretrváva výrazná nerovnováha medzi objemom ukončenej prevádzky v sieti spoločnosti Slovak Telekom a objemom ukončenej prevádzky v sieti alternatívnych operátorov spolu (ktorí kumulatívne dosahovali a dosahujú vo všetkých vyššie analyzovaných ukazovateľoch neporovnateľne nižší podiel).

Úrad rovnako analyzoval aj vývoj podielov na základe dosiahnutých výnosov z ukončených volaní dosiahnutých v rámci prepojenia a to na jednej strane samostatne v sieti spoločnosti Slovak Telekom a na druhej v sieti ostatných alternatívnych operátorov spolu a ich vývoj je zobrazený v grafe č. 8.

Graf č. 8 Vývoj podielov na základe dosiahnutých výnosov z objemu ukončených volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a alternatívnych operátorov spolu

Z grafického zobrazenia vývoja podielov na základe výnosov dosiahnutých z ukončovania volaní v pevnom umiestnení v rámci národného a medzinárodného prepojenia na jednej strane len spoločnosti Slovak Telekom a na druhej strane všetkých ostatných podnikov pôsobiacich na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 3 vidieť, že na celkových výnosoch predstavoval trhový podiel spoločnosti Slovak Telekom ku koncu roka 2011 zaokrúhlene 74 % a trhový podiel ostatných podnikov spolu bol len 26 %. Malý rozdiel vo vývoji podielov na základe objemu ukončených volaní a dosiahnutých výnosov zobrazený v grafoch č. 7 a č. 8 je spôsobený tým, že ukončovanie medzinárodnej prevádzky nebolo doposiaľ regulované a súčasne podniky sú povinné účtovať za ukončenie volaní v sieti v pevnom umiestnení maximálne ceny určené druhostupňovým rozhodnutím až od 1.03.2012. Do tohto dátumu boli účtované ceny za ukončenie volania v sieti v pevnom umiestnení medzi alternatívnymi operátormi asymetrické a regulované boli len ceny za ukončenie volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Úrad v nadväznosti na všetky vyššie analyzované ukazovatele dospel k záveru, že počas sledovaného obdobia bol zaznamenaný na maloobchodnej úrovni mierny pokles trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom a mierne zvýšenie kumulatívnych trhových podielov jednotlivých ukazovateľov alternatívnych operátorov.

Z pohľadu do budúcnosti, pri uplatnení „forward looking approach“, úrad predpokladá, že spoločnosť Slovak Telekom zostane (predovšetkým s ohľadom na pokrytie územia účastníckymi pripojeniami) minimálne do ďalšieho kola analýzy relevantného trhu č. 3 najväčším poskytovateľom služieb ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia.

Úrad nepokladá pozíciu žiadneho alternatívneho operátora na tomto relevantnom trhu za porovnateľnú s pozíciou spoločnosti Slovak Telekom. Aj napriek miernemu poklesu účastníckych pripojení spoločnosti Slovak Telekom dosiahli všetci alternatívni operátori spolu do konca roka 2011 z celkového počtu pripojení zaokrúhlene len 16 % a do konca prvého polroku 2012 len 18 %.

➤ **Existencia technologicky podmienených výhod**

Poskytovanie verejnej telefónnej služby a teda aj ukončovanie volania v sieti v pevnom umiestnení je možné prostredníctvom metalickej a optickej siete, televíznych káblových rozvodov, bezdrôtových sietí v pevnom umiestnení a mobilnej siete, ale len v takom prípade ak je koncovému užívateľovi zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Celoplošná elektronická komunikačná sieť, vrátane rozsiahlej siete metalických účastníckych vedení, umožňuje spoločnosti Slovak Telekom pomerne rýchlo sa prispôbiť požiadavke trhu, vyhovieť potrebám zákazníka a poskytuje oproti iným typom sietí veľkú konkurenčnú výhodu pre danú spoločnosť pred inými podnikmi. Spoločnosť Slovak Telekom bola s ohľadom na historický vývoj jediným podnikom zodpovedným za budovanie a prevádzkovanie pevnej verejnej telefónnej siete. Na trhu elektronických komunikácií pôsobí najdlhšie, z čoho vyplýva úroveň jej infraštruktúry a zariadení, čo sa prejavuje vysokou mierou pokrytia územia a obyvateľstva na celom území Slovenskej republiky. Alternatívne riešenia k uvedenej infraštruktúre sú, s výnimkou verejnej mobilnej telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., budované iba na lokálnej úrovni. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované. Ďalej úrad zistil, že aj napriek tomu, že počet vlastníkov, prevádzkovateľov a poskytovateľov služieb FTTx sa v poslednom období na území Slovenskej republiky zvýšil, budovanie optických sietí sa sústreďuje hlavne vo väčších mestách, prípadne krajských a menších okresných mestách, kde je zaistená ekonomická návratnosť týchto sietí.

Jedine verejná mobilná telefónna sieť spoločnosti Orange Slovensko, a.s. sa vyznačuje rovnocenným pokrytím, aké má pevná verejná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. s ohľadom na historický vývoj pôsobí na predmetnom trhu v porovnaní so spoločnosťou Slovak Telekom len krátkodobo, avšak napriek vlastníctvu mobilnej siete s takmer celonárodným pokrytím a dobrej cenovej politike spoločnosti Orange Slovensko a.s., nedosahovala

v sledovanom období spomedzi ostatných alternatívnych operátorov výraznejšie trhovú podiel. Podiel spoločnosti Orange Slovensko, a.s. v prvom polroku 2012 na účastníckych pripojeniach, ako znázorňuje graf č. 3, bol spomedzi alternatívnych operátorov najväčší, ale je potrebné si uvedomiť, že kumulatívne všetci alternatívni operátori mali len 18,25 % podiel na účastníckych pripojeniach celkom.

Na základe uvedeného úrad konštatuje, že vzhľadom na pokrytie územia podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia výraznými **technologickými výhodami** na území Slovenska **disponujú** dve spoločnosti a to spoločnosť **Slovak Telekom a Orange Slovensko, a.s.** Obidve spoločnosti majú takmer celoslovenské pokrytie sieťou, ale vzhľadom na veľmi nízke trhovú podiel spoločnosť Orange Slovensko, a.s. nepredstavuje rovnocenného konkurenta pre spoločnosť Slovak Telekom na predmetnom veľkoobchodnom trhu a rovnako ani na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestení.

➤ **Zmluvy o prepojení**

Do konca analyzovaného obdobia malo celkovo 13 podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia uzatvorenú zmluvu o prepojení siete minimálne s jedným ďalším podnikom. Zmluvu len so spoločnosťou Slovak Telekom mala uzatvorenú spoločnosť Trnavatel, s.r.o. a IPfon, s.r.o., ale ku dňu 12.12.2012 spoločnosť IPfon, s.r.o. podpísala zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. Jediná spoločnosť a to spoločnosť Inomanet, s.r.o. nemá k dnešnému dňu podpísanú zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou Slovak Telekom, ale len so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o.

V prípade, že siete dvoch alternatívnych operátorov nie sú priamo prepojené, alternatívni operátori využívajú tranzit cez sieť spoločnosti Slovak Telekom alebo cez sieť iného alternatívneho operátora, ktorý je prepojený s cieľovým aj zdrojovým podnikom.

Tabuľky č. 1 a č. 2 prehľadne zobrazujú, ktoré konkrétne podniky, poskytujúce verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení, mali do konca roka 2012 uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom poskytujúcim verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia alebo verejnú mobilnú telefónnu službu.

Tab. č. 1 Zmluvy o prepojení sietí medzi podnikmi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení

	Antik	GTS	Orange	Swan	ŽSR	Trnavatel	UPC	Slovanet	VM Tel.	DH Tel.	IPfon
Slovak Telekom	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Antik	-	✓									
GTS	✓	-	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Orange		✓	-	✓	✓			✓			
Swan		✓	✓	-				✓		✓	
ŽSR-ŽT		✓	✓		-			✓			
Trnavatel						-					
UPC		✓					-				
Slovanet		✓	✓	✓	✓			-			
VM Telecom		✓							-		
DH Telecom		✓								-	
Inomanet		✓									

Vysvetlivky: ✓...podniky majú uzavretú zmluvu o vzájomnom prepojení sietí

Tab. č. 2 Zmluvy o prepojení sietí medzi podnikmi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení a podnikmi poskytujúcimi verejnú telefónnu mobilnú službu

	Slovak Telekom	Orange	Telefónica
Slovak Telekom	-	✓	✓
Antik			
GTS	✓	✓	✓
Orange	✓	-	✓
Swan	✓	✓	
ŽSR-ŽT	✓	✓	
Trnavatel			
UPC			
Slovanet	✓	✓	
VM Telecom			
DH Telecom			
Inomanet			
IPfon			

Vysvetlivky: ✓...podniky majú uzavretú zmluvu o vzájomnom prepojení sietí

Spoločnosť Slovak Telekom má uzavreté zmluvy o prepojení svojej mobilnej siete so sieťou v pevnom umiestnení spoločností GTS Slovakia, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Swan, a.s., ŽSR – ŽT, o.z. a Slovanet, a.s. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. má uzavreté zmluvy o prepojení svojej mobilnej siete so sieťou v pevnom umiestnení spoločností Slovak Telekom, GTS Slovakia, s.r.o., Swan, a.s., ŽSR-ŽT, o.z. a Slovanet, a.s. Spoločnosť Telefónica Slovakia, s.r.o. má uzavreté zmluvy o prepojení svojej mobilnej siete so sieťou v pevnom umiestnení spoločností Slovak Telekom, GTS Slovakia, s.r.o. a Orange Slovensko, a.s.

➤ Úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním verejných telefónnych sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny účinok úspor z rozsahu sa prejavuje tak, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a to až do chvíle, kedy je potrebné ďalšie rozšírenie siete. Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov.

Dosahovanie úspor z rozsahu je pre sektor elektronických komunikácií príznačný za predpokladu, že daný podnik poskytuje široké portfólio elektronických komunikačných služieb prostredníctvom tej istej infraštruktúry a má veľký počet zákazníkov. Dosahovanie úspor z rozsahu je spojené s rastúcou prevádzkou siete a znižujúcimi sa jednotkovými nákladmi.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. využíva svoju mobilnú sieť na prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ale aj na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby. Celkovo je k verejnej mobilnej telefónnej sieti pripojený vysoký počet účastníkov (počet SIM kariet), z ktorých ale iba zanedbateľný počet odoberá verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení. Do konca prvého polroka 2012 bolo zo všetkých aktívnych SIM kariet spoločnosti Orange Slovensko, a.s. využívaných 2,1 % SIM kariet na poskytovanie verejnej telefónnej služby (fix+mobil), teda na poskytovanie služieb prostredníctvom Domácej a Firemnej linky.

Vzhľadom na objem prevádzky a po zohľadnení objemu ukončených volaní v sieti jednotlivých podnikov poskytujúcich veľkoobchodné služby ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia úrad konštatuje, že spoločnosť Slovak Telekom má podstatne väčšie predpoklady pre dosahovanie úspor z rozsahu pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení ako ostatné podniky, pretože na predmetnom trhu dosahovala k 1. polroku 2012 zaokrúhlene 76 percentný podiel z

celkového objemu ukončených volaní v rámci prepojenia, resp. 91 % trhový podiel ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti. Podiel všetkých ostatných podnikov nedosahoval ani štvrtinu, ale zaokrúhlene 24 percent z celkového objemu ukončených volaní, resp. len 9 % trhový podiel vrátane volaní vo vlastnej sieti (viď graf č. 5 a č. 7).

➤ **Prekážky vstupu na relevantný trh**

Prekážky vstupu na relevantný trh č. 3 sú v zásade rovnaké, ako prekážky vstupu na maloobchodný trh prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre bytových a nebytových zákazníkov. Každý podnik, ktorý má záujem vstúpiť na maloobchodný trh prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení potrebuje z legislatívneho hľadiska splniť bežné náležitosti dané legislatívou, ktoré netvoria prekážku pre vstup na tento trh (t.j. splnenie podmienok všeobecného povolenia na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb – najmä oznamovacej povinnosti a získanie individuálneho povolenia na používanie čísiel). Avšak okrem uvedeného podnik potrebuje disponovať funkčnou verejnou elektronickou komunikačnou sieťou (s pripojenými účastníkmi), ktorej ústredňa spĺňa technické podmienky pre prepájanie so sieťami iných podnikov, s čím súvisia nasledujúce bariéry vstupu, ktoré bránia vytvoreniu efektívnej súťaže. Duplicitné, resp. paralelné vybudovanie ďalšej pevnej elektronickej komunikačnej siete s celonárodným pokrytím by bolo už podľa uvádzaného názoru úradu nerentabilné. Každá investícia obmedzuje dispozičnú slobodu vedenia podniku ohľadom iného použitia finančných zdrojov, t.j. ide o dlhodobé viazanie kapitálu, pričom investovanie kapitálu práve na vybudovanie infraštruktúry porovnateľnej napr. s infraštruktúrou Slovak Telekom, by bolo z časového hľadiska veľmi náročné a pravdepodobne i ekonomicky nenávratné. Vybudovanie vlastnej celoplošnej (celonárodnej) infraštruktúry by pre nich predstavovalo nevýnosnú investíciu.

Ďalšou možnosťou, aby mohol podnik svojim koncovým užívateľom poskytovať verejnú telefónnu službu v sieti v pevnom umiestnení, potrebuje prístup k týmto užívateľom prostredníctvom prístupovej siete. Využitie veľkoobchodných služieb, akými sú napríklad veľkoobchodný fyzický prístup k sieti v pevnom umiestnení, veľkoobchodný širokopásmový prístup, služby CS/CPS alebo veľkoobchodný prenájom linky (WLR) predstavuje teda pre ostatných operátorov alternatívnu možnosť, ako vstúpiť na maloobchodný trh prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení a poskytovať služby svojim koncovým zákazníkom, v prípade že v danej oblasti nemajú vybudovanú vlastnú prístupovú sieť.

Prekážky vstupu úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií bariér vstupu na:

Ekonomické bariéry:

- veľké investičné náklady súvisiace so vstupom nového podniku na trh, resp. so zavedením novej služby, ktoré navyše negarantujú návratnosť vynaložených investícií v požadovanom časovom horizonte,

Podnikov, ktoré majú vybudovanú sieť v pevnom umiestnení na poskytovanie iných napr. širokopásmových služieb a nepotrebnú túto sieť budovať, sa uvedené netýka. Podniky, ktoré majú vybudovanú mobilnú UMTS/GSM sieť, musia investovať do nadstavbovej platformy pre zamedzenie mobility pripojenia, roamingu, atď., aby daná služba mohla byť poskytovaná ako verejná telefónna služba v pevnom mieste pripojenia.

- vybudovanie prístupovej siete a následný vstup na trh vyžaduje vysoké počiatkové náklady (náklady na reklamu, získanie zákazníka, neustály rozvoj, atď.),

Ak chce podnik vstúpiť na trh verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia, potrebuje si získať zákazníka, čo sa nedá bez nevyhnutne potrebných vynaložených nákladov.

- vybudovanie verejnej telefónnej ústredne, ktorá splňa technické podmienky pre prepájanie so sieťami iných podnikov,
- zabezpečenie prepojenia siete každého podniku za účelom zabezpečenia dovolateľnosti svojich koncových účastníkov.

Časové bariéry:

- krátkosť času pre vstup a zavedenie podniku na relevantnom trhu (návratnosť investícií, konkurencieschopnosť).

Tieto časové bariéry sa dotýkajú tak podniku, ktorý má vybudovanú sieť za účelom poskytovania iných služieb ako aj podniku, ktorý si sieť buduje. Každý podnik rieši z časového hľadiska, do akej doby je schopný zabezpečiť návratnosť svojich investícií. V prípade, že by sa napríklad malí prevádzkovatelia lokálnych sietí rozhodli poskytovať verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení, boli by nútení vynaložiť nemalé investičné prostriedky s cieľom vstúpiť na relevantný trh verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a prežiť na ňom pri silnom postavení spoločnosti Slovak Telekom na súvisiacom maloobchodnom trhu prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

- krátky čas na získanie dostatočného počtu zákazníkov (zákazníkov je možné získať nižšími cenami a vyššou kvalitou služieb, čo predlžuje návratnosť investícií),
- dlhé časové administratívne lehoty a technicky náročná výstavba elektronických komunikačných sietí (povolenia na rozkopávky, výstavba v meste).

Uvedená časová bariéra sa týka výhradne podnikov, ktoré si budujú siete pre poskytovanie verejnej telefónnej služby, nevzťahuje sa však na podniky, ktoré už majú vybudovanú svoju sieť.

Strategické bariéry:

- na Slovensku zatiaľ neboli funkčné a riadne implementované základné prístupové predpoklady, akými je napr. využívanie veľkoobchodného fyzického prístupu na poskytovanie verejnej telefónnej služby,
- dynamika technického vývoja a rýchle zmeny v telekomunikačnom odvetví, penetrácia trhu,
- významný vplyv spoločnosti Slovak Telekom na súvisiacom maloobchodnom trhu prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení,
- pomerne malý trh Slovenskej republiky a pôsobenie mnohých podnikov na trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení vzhľadom na veľkosť trhu,
- pôsobenie podnikov na tomto trhu vytvára strategickú bariéru vstupu na predmetný trh. Každý podnik, ktorý by zvažoval vstup na trh poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, musí zo strategického hľadiska zvážiť, či pri súčasnom poskytovaní týchto služieb bude schopný získať dostatočnú zákaznícku základňu.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný relevantný trh a možnosti vstupu na trh sú obmedzené.

➤ **Súčasný stav súťaže**

Spoločnosť Slovak Telekom bola, s prihliadnutím na historický vývoj ako jediný podnik, zodpovedná za vybudovanie a prevádzkovanie verejnej telefónnej siete s priamym prístupom ku koncovým užívateľom. Prvotným impulzom pre zmenu tejto situácie bolo zriadenie prepojenia so sieťami alternatívnych operátorov, ktorí zahájili prevádzku vo svojich verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení prepojením so sieťou spoločnosti Slovak Telekom. Úrad až po ukončení druhého kola analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 určil rozhodnutím za podnik s významným vplyvom už spomínané spoločnosti Antik Telecom, s.r.o., GTS

Slovakia, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Slovak Telekom, Swan, a.s., Trnavatel, s. r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z. a uložil im povinnosti, okrem iných aj povinnosť zverejniť referenčnú ponuku na prepojenie. Všetky vyššie menované a nové identifikované spoločnosti sú prepojené so sieťou spoločnosti Slovak Telekom (zatiaľ okrem spoločnosti Inomanet, s.r.o.) a alternatívni operátori sú vzájomne prepojení aj medzi sebou. V prípade, ak siete dvoch alternatívnych operátorov nie sú priamo prepojené, alternatívni operátori využívajú tranzit cez sieť spoločnosti Slovak Telekom alebo cez sieť iného alternatívneho operátora, ktorý je prepojený s cieľovým aj zdrojovým podnikom.

Úrad na základe údajov zistil, že objem prevádzky za ukončované národné a medzinárodné volania na geografické čísla v sieťach len alternatívnych operátorov siete postupne narastá, ale na trhu naďalej pretrváva výrazná nerovnováha medzi prevádzkou v sieti spoločnosti Slovak Telekom a prevádzkou v sieti alternatívnych operátorov (ktorí kumulatívne dosahovali a dosahujú vo všetkých vyššie analyzovaných ukazovateľoch neporovnateľne nižšie podiely).

V období druhého kola analýzy boli ukončovacie poplatky v sieťach jednotlivých podnikov rozdielne a výška poplatkov medzi alternatívnymi operátormi bola dohodnutá individuálne na komerčnej báze. Úradom boli regulované len ceny za ukončovanie volaní v sieti spoločnosti Slovak Telekom zostavených na Slovensku. Po ukončení druhého kola analýzy tohto trhu úrad určil za podnik s významným vplyvom okrem spoločnosti Slovak Telekom aj ostatné už vyššie menované podniky. Úrad uložil spoločnosti Slovak Telekom okrem iných povinností aj povinnosť oddelenej evidencie a povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie podľa úradom určenej metódy kalkulácie cien FL LRAIC bottom up. Ostatným významným podnikom úrad neuložil povinnosť oddelenej evidencie, ale uložil povinnosť cenovej regulácie určením maximálnej ceny. Každý podnik bol povinný účtovať cenu za veľkoobchodnú službu ukončovania volania vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom mieste pripojenia tak, aby táto cena neprekročila maximálnu cenu za ukončovanie volania určenú cenovým rozhodnutím úradu pre všetky významné podniky. Úradom uložená cenová regulácia poplatkov medzi jednotlivými prepojenými podnikmi sa vzťahovala len na všetky ukončované volania zostavené na Slovensku a ukončené na geografických číslach každého jednotlivého významného podniku poskytujúceho verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Rozhodnutím o rozklade **č. 84/01/2011 zo dňa 9.02.2012** predseda úradu rozhodol, že **od 1.03.2012** boli a v súčasnosti sú významné podniky: spoločnosť Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Slovak Telekom, Swan, a.s., Trnavatel, s. r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z. povinné účtovať **maximálnu cenu** za služby ukončovania volania pri prepojení **na miestnej úrovni vo výške 0,0050 € a cez jeden tranzit vo výške 0,0072 €.**

V tabuľke č. 3 je za obdobie rokov 2009 až 2011 uvedený prehľad poplatkov za ukončovanie národného volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Tab. č. 3 Vývoj poplatkov za ukončovanie národného volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom podľa referenčnej ponuky s rozlíšením podľa miesta ukončenia a podľa časového rozdelenia prevádzky - slabá, stredná a silná vyjadrené v €/min

ukončenie	prevádzka	1.09.2009	30.06.2010	15.08.2011
na miestnej úrovni	slabá	0,0017	0,0017	0,0015
	stredná	0,0034	0,0034	0,0034
	silná	0,0086	0,0086	0,0077
cez jeden tranzit	slabá	0,0025	0,0025	0,0022
	stredná	0,0052	0,0052	0,0052
	silná	0,0128	0,0128	0,0115
cez dva tranzity	slabá	0,0032	0,0032	0,0029
	stredná	0,0077	0,0077	0,0077
	silná	0,0165	0,0165	0,0151

Výška týchto poplatkov sa od 2009 do konca roku 2011 len mierne znížila a priemerné zníženie bolo zaokrúhlene 3 %. V sledovanom období sa znížili poplatky v slabej a silnej prevádzke na každej úrovni ukončenia volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom, ale až od 15.08.2011. Výška poplatkov v strednej prevádzke na každej úrovni ukončenia volania sa v sledovanom období vôbec nezmenila. Výška poplatkov za ukončovanie volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom bola rozdielna v závislosti od rozdelenia prevádzky na jednotlivé časové okná. Rozdelenie prevádzky spoločnosti Slovak Telekom bolo do troch časových pásiem – prevádzka bola:

silná:	pracovné dni:	7,00 - 18,59,59
stredná:	víkendy:	11,00 - 20,59,59
slabá:	pracovné dni:	19,00 - 6,59,59
	víkendy:	21,00 - 10,59,59

Rozdelenie prevádzky ostatných podnikov pôsobiacich na tomto trhu v analyzovanom období bolo rozčlenené individuálne. Zmeny rozdelenia prevádzky neboli časté, niektoré podniky v sledovanom období menili jej rozdelenie, ale väčšina podnikov mala počas celého analyzovaného obdobia nezmenené časové rozdelenie prevádzky. Okrem toho sa takmer všetky ostatné podniky pri ukončovaní volania zo siete spoločnosti Slovak Telekom prispôbili rozdeleniu prevádzky spoločnosti

Slovak Telekom na tri časové pásma. Alternatívni operátori vzájomne medzi sebou rozdeľovali prevádzku len na dve časové pásma - na silnú a slabú prevádzku. Jediná spoločnosť Orange Slovensko, a.s. nerozlišovala prevádzku podľa časových okien.

Úrad v rozhodnutí o určení podniku s významným vplyvom a uložení povinností všetkým už menovaným spoločnostiam uložil aj cenovú reguláciu poplatkov. Úrad po predložení vstupných údajov spoločnosťou Slovak Telekom do modelu FL LRAIC bottom up vypočítal výšku týchto poplatkov. Následne úrad vydal cenové rozhodnutie, ktorým pre všetky podniky stanovil maximálnu cenu, ktorú je každý významný podnik povinný účtovať za ukončovanie volania. Cenové rozhodnutie č. 84/01/2011 bolo vydané dňa 9.02.2012 s tým, že regulované ceny začali účtovať všetky významné podniky na veľkoobchodnom relevantnom trhu ukončovania volania v pevnom umiestnení odo dňa 1.03.2012.

Prehľad ukončovacích poplatkov, ktoré si účtovali vzájomne jednotlivé podniky medzi sebou do 1.03.2012 je uvedený v tabuľke č. 4.

Cenové rozhodnutie úradu o maximálnej cene je platné od 1.03.2012. Do platnosti tohto rozhodnutia bola výška poplatkov za ukončovanie volania od jednotlivých podnikov v sieti alternatívnych operátorov asymetrická. Poplatky za ukončovanie volania od spoločnosti Slovak Telekom v sieti jednotlivých operátorov sa postupne znížili z 0,0131 €/min v roku 2009 na 0,0115 €/min v silnej prevádzke až do vydania cenového rozhodnutia (do 1.03.2012). Výška poplatkov pre alternatívnych operátorov nebola úradom regulovaná a bola recipročná medzi dvomi alternatívnymi operátormi (okrem poplatkov so spoločnosťou Slovak Telekom). Výška poplatkov medzi alternatívnymi operátormi sa v zásade veľmi nemenila.

Výška prepojovacích poplatkov je jedným z faktorov vplývajúcim na stanovenie maloobchodnej ceny. Úrad pravidelne sleduje maloobchodné ceny a cenníky uverejňuje na svojej verejne dostupnej internetovej stránke. Väčšina podnikov účtuje rozdielne maloobchodné ceny pre bytových a nebytových zákazníkov. Len spoločnosť Orange Slovensko, a.s. ponúka pre svojich bytových a nebytových zákazníkov maloobchodné služby v inom členení (rovnaká cena pre bytových aj nebytových zákazníkov).

Tab. č. 4 Poplatky účtované medzi podnikmi poskytujúcimi službu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom mieste pri ukončovaní volania v silnej prevádzke k 1.09.2009, 15.08.2010 a 15.08.2011 (v euro/min)

ukončovanie v sieti →	Roky	€/min											
		Antik	DH Telecom	GTS	Orange fixed	Swan	ŽSR-ŽT	Trnavatel	UPC Ba	Slovanet	VM Telecom	IPfon	Inomanet*
Slovak Telekom	2009	0,0131		0,0131	0,0199	0,0131	0,0131	0,0131	0,0131	0,0131			
	2010	0,0115		0,0115	0,0199	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115		
	2011	0,0115	0,0115	0,0115	0,0149	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	0,0115	
Antik	2009												
	2010			0,012									
	2011			0,0115									
DH Telecom	2009												
	2010												
	2011			0,0115									
GTS	2009				0,0199		0,0216		0,012	0,0232			
	2010	0,012			0,0169	0,012	0,012		0,012	0,012			
	2011	0,0115	0,0115		0,0149	0,0115	0,0115		0,0115	0,012	0,0115		
Orange	2009			0,0199		0,0199	0,0229			0,0199			
	2010			0,0169		0,0169	0,0169			0,0169			
	2011			0,0149		0,0149	0,0169			0,0149			
Swan	2009				0,0199					0,0332			
	2010			0,012	0,0169					0,0332			
	2011			0,0115	0,0149					0,0332			
ŽSR-ŽT	2009			0,0216	0,0229					0,0216			
	2010			0,012	0,0169					0,0216			
	2011			0,0115	0,0169					0,0216			
Trnavatel	2009												
	2010												
	2011												
UPC Ba	2009			0,012									
	2010			0,012									
	2011			0,0115									
Slovanet	2009			0,0232	0,0199	0,0332	0,0216						
	2010			0,012	0,0169	0,0332	0,0216						
	2011			0,012	0,0149	0,0332	0,0216						

*/ Spoločnosť Inomanet, s.r.o. podpísala zmluvu o prepojení sietí so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. dňa 1.03.2012 a spoločnosť IPfón tiež so spoločnosťou GTS Slovakia dňa 12.12.2012 .

Z hľadiska cien, ktoré bývajú u koncového zákazníka prioritným rozhodovacím kritériom pri výbere operátora, spoločnosť Orange Slovensko, a.s., aj napriek svojej cenovej politike, vzhľadom na svoj trhový podiel na základe počtu pripojení v pevnom umiestnení, ale aj objemu ukončených volaní z prepojenia a výnosov z týchto ukončených volaní, nepredstavuje rovnocenného konkurenta spoločnosti Slovak Telekom. Napriek pokrytiu územia mobilnou sieťou spoločnosti Orange Slovensko a.s., prostredníctvom ktorej poskytuje už viac ako tri roky verejnú telefónnu službu

v pevnom umiestnení a napriek veľmi agresívnej ponuke (predstavenej od začiatku roka 2010, v rámci ktorej ponúka paušály analogické ponuke fixného incumbenta za polovičnú cenu) je jej vplyv na maloobchodný trh hlasových služieb v pevnom mieste pripojenia malý.

Súčasný stav súťaže pri poskytovaní služieb na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových služieb v pevnom mieste pripojenia je daný predovšetkým postavením spoločnosti Slovak Telekom, ktorá vlastní a prevádzkuje elektronickú komunikačnú sieť s takmer celoplošným pokrytím, čo jej umožňuje prístup k veľkému počtu zákazníkov. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. disponuje taktiež takmer celonárodným pokrytím svojou mobilnou sieťou, ale vzhľadom na zanedbateľný trhovú podiel oproti spoločnosti Slovak Telekom (vyjadrený počtom účastníckych pripojení, objemu ukončovaných volaní v rámci prepojenia, objemu ukončených volaní vrátane volaní v rámci vlastnej siete, ako aj výnosov dosiahnutých z ukončených volaní v rámci prepojenia) má malý vplyv pri poskytovaní verejných telefónnych služieb na súvisiacom maloobchodnom trhu.

Každý podnik za ukončovanie volania vo svojej sieti účtuje od 1.03.2012 veľkoobchodné poplatky vo výške určenej platným cenovým rozhodnutím vydaným predsedom úradu. Podľa tohto rozhodnutia je každý významný podnik povinný účtovať maximálnu cenu za služby ukončovania volania pri prepojení na miestnej úrovni vo výške 0,0050 € a cez jeden tranzit vo výške 0,0072 €.

Prehľad veľkoobchodných cien jednotlivých významných podnikov od 1.03.2012 je zobrazený v nasledovnej tab. č. 5. V referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom bola uvedená cena za prepojenie na miestnej úrovni a na úrovni 1. tranzitu a táto bola od uvedeného dátumu zhodná s maximálnou cenou určenou cenovým rozhodnutím úradu. Alternatívni operátori majú vo svojich referenčných ponukách uvedené len ceny prepojenia na úrovni 1. tranzitu a ich prehľad je v tab. č. 5.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že každý významný podnik (okrem spoločnosti ŽSR-ŽT, o.s. a Orange Slovensko, a.s.) účtuje za ukončovanie volania vo svojej sieti ostatným podnikom rovnakú cenu a to maximálnu cenu (určenú úradom) len v silnej prevádzke, cena v strednej prevádzke je nižšia takmer o tretinu a cena v slabej prevádzke o necelú tretinu z ceny v strednej prevádzke. Spoločnosti ŽSR-ŽT, o.s. a Orange Slovensko, a.s. účtujú maximálnu cenu a to bez časového rozlíšenia prevádzky.

Tab. č. 5 Poplatky významných podnikov účtované pri ukončení volania v pevnom umiestnení na úrovni prvého tranzitu odo dňa 1.03.2012

Fixní operátori ukončenie volania na geografické čísla v sieti:	Silná prevádzka (pracovné dni, 07:00-19:00)	Stredná prevádzka (víkendy a sviatky 11:00- 21:00)	Slabá prevádzka (prac.dni 19:00-07:00; (víkendy a sviatky 21:00-11:00)
Slovak Telekom	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Antik	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
DH Telecom	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Inomanet	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Ipfon	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
GTS Slovakia	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Slovanet	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Swan	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
Trnavatel	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
UPC	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
VM Telecom	0,0072 €/min	0,0052 €/min	0,0022 €/min
ŽSR – ŽT	0,0072 EUR/min		
Orange fixed	0,0072 EUR/min		

V priebehu roka 2012 začalo a do konca roka 2012 bolo ukončené správne konanie vo veci úpravy Referenčnej ponuky na prepojenie siete spoločnosti Slovak Telekom týkajúcej sa veľkoobchodných služieb zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení a veľkoobchodných služieb ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. V prvostupňovom rozhodnutí úrad uložil spoločnosti Slovak Telekom zmenu Referenčnej ponuky na prepojenie tak, aby alternatívni operátori pri poskytovaní hlasových služieb mohli využívať aj svoje vlastné okruhy alebo si ich mohli prenajímať od iných prevádzkovateľov (nie len od spoločnosti Slovak Telekom). Súčasne úrad rozhodol, že spoločnosť Slovak Telekom je povinná znášať polovicu investičných nákladov na vybudovanie prepojenia s alternatívnymi operátormi, zrušiť povinnosť alternatívnych operátorov platiť ročný poplatok za signalizačné linky a nespoplatňovať tie

parametrizované okruhy, ktoré slúžia na prenos volaní od alternatívneho operátora k spoločnosti Slovak Telekom. Úrad takto rozhodol s cieľom, aby zmenená a doplnená Referenčná ponuka na prepojenie spoločnosti Slovak Telekom umožnila niekoľko technických modelov prepojenia a aby technická uskutočniteľnosť prepojenia siete medzi spoločnosťou Slovak Telekom a alternatívnymi operátormi bola realizovaná na základe vzájomnej dohody a súčasne, aby prepojenie bolo možné aj prostredníctvom neparаметrizovaných okruhov. Tieto zmeny úrad uložil v prvostupňovom rozhodnutí č. 1836/OER/2012 zo dňa 4.09.2012, voči ktorému spoločnosť Slovak Telekom podala rozklad. Predseda úradu rozhodnutím č. 258/PÚ/2012 zo dňa 11.11.2012 potvrdil prvostupňové rozhodnutie a rozklad účastníka konania v celom rozsahu zamietol.

Spoločnosť Slovak Telekom upravila Referenčnú ponuku v súlade s rozhodnutím úradu, túto uverejnila na svojej domovskej webovej stránke a doručila úradu. Dňa 14.12.2012 sa na pôde úradu konal workshop ohľadom zmeny Referenčnej ponuky na prepojenie sietí spoločnosti Slovak Telekom, na ktorý boli pozvaní aj operátori, s ktorými má spoločnosť Slovak Telekom uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí. Účelom tohto stretnutia bola prezentácia základných atribútov nového návrhu Referenčnej ponuky na prepojenie spoločnosti Slovak Telekom. Táto Referenčná ponuka bola zverejnená dňa 14.11.2012 s účinnosťou od 30.12.2012.

V pôvodnej Referenčnej ponuke spoločnosti Slovak Telekom bola výška veľkoobchodných poplatkov za ukončovanie volania rozdielna a to v závislosti od rozdelenia prevádzky do troch časových okien (silná, slabá a stredná prevádzka), avšak v novej Referenčnej ponuke, účinnej od 30.12.2012, je výška veľkoobchodných poplatkov za ukončovanie volania bez rozlíšenia prevádzky na jednotlivé časové okná.

Tab. č. 6 Veľkoobchodné poplatky spoločnosti Slovak Telekom za ukončovanie volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení podľa Referenčnej ponuky platnej od 30.12.2012 v €/min.

Základné ukončenie volania	prevádzka	30.12.2012
na miestnej úrovni	24 hod.	0,005
cez jeden tranzit	24 hod.	0,0072
cez dva tranzity	24 hod.	0,0123

Spoločnosť Slovak Telekom v nadväznosti na všetky vyššie uvádzané zmeny Referenčnej ponuky postupne upravuje a podpisuje s jednotlivými alternatívnymi operátormi aj vzájomné zmluvy o prepojení.

III. Záver

III. 1 Závěry analýzy

Úrad na základe posúdenia jednotlivých kritérií na relevantnom trhu č. 3 uvádza nasledovné najdôležitejšie závery:

1. Spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť Antik Telecom, s.r.o., spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o., spoločnosť DH Telecom, s.r.o., spoločnosť Inomanet, s.r.o., spoločnosť IPfon, s.r.o., spoločnosť Orange Slovensko, a.s., spoločnosť Slovanet, a.s., spoločnosť Swan, a.s., spoločnosť Trnavatel, s. r.o., spoločnosť UPC Broadband Slovakia, s.r.o., spoločnosť VM Telecom, s.r.o. a spoločnosť ŽSR – ŽT, o.z. má 100 % trhový podiel vo vlastnej sieti a je významným podnikom na relevantnom trhu č. 3.
2. Spoločnosť Slovak Telekom dosahovala v sledovanom období:
 - a. 82 % trhový podiel na celkovom počte účastníckych pripojení v pevnom umiestnení,
 - b. 91 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti,
 - c. 76 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní v rámci prepojenia,
 - d. 74 % trhový podiel na celkových výnosoch dosiahnutých z ukončených volaní v rámci prepojenia;
3. Spoločnosti Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s. r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z. dosahovali spolu v sledovanom období:
 - a. 18 % trhový podiel na celkovom počte účastníckych pripojení v pevnom umiestnení,
 - b. 9 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti ,
 - c. 24 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní v rámci prepojenia
 - d. 26 % trhový podiel na celkových výnosoch dosiahnutých z ukončených volaní v rámci prepojenia;
4. Úrad do jednotlivých trhových podielov uvedených v bode 2. a 3. zahrnul aj ukončené volania v pevnom mieste pripojenia poskytované prostredníctvom GSM/UMTS siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s.

5. Významnými technologickými výhodami na území Slovenskej republiky disponovali dve spoločnosti a to spoločnosť Slovak Telekom a Orange Slovensko, a.s., obe majú takmer celo územné pokrytie Slovenskej republiky.
6. Do konca analyzovaného obdobia na veľkoobchodnom trhu č. 3 pôsobilo 13 podnikov.
7. Každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Z výsledkov analýzy vyplynulo, že pozícia jednotlivých podnikov na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia je rozdielna a výraznú pozíciu si aj v tomto analyzovanom období udržala spoločnosť Slovak Telekom. V porovnaní s analýzou vykonanou v predchádzajúcom kole si spoločnosť Slovak Telekom pri ukončovaní volania v pevnom umiestnení aj v tomto analyzovanom období naďalej udržala svoju výraznú trhovú pozíciu. Trhová pozícia ostatných alternatívnych operátorov sa do konca prvého polroka 2012 len mierne zvýšila (podľa podielu účastníckych pripojení, podielu na celkovom objeme ukončených volaní ako aj podielu na celkových výnosoch z ukončených volaní). Alternatívni operátori naďalej uzatvárali zmluvy o prepojení siete aj medzi sebou (v marci 2010 spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. a Antik Telecom, s.r.o., v apríli spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. a Swan, a.s., v marci 2012 spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. a Inomanet, s.r.o., v decembri 2012 spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. a IPfon, s.r.o.).

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. už od roku 2007 začala komerčne poskytovať optickú verejnú elektronickú komunikačnú sieť FTTH (dovtedy poskytovala služby len vo verejnej mobilnej telefónnej sieti) a začala poskytovať aj verejnú telefónnu službu, t.j. aj ukončovanie volania vo svojej optickej sieti. Od 1.7.2009 začala spoločnosť Orange Slovensko, a.s. poskytovať koncovým užívateľom hlasové služby rovnako v pevnom umiestnení aj prostredníctvom mobilnej verejnej telefónnej siete a to služby Domáca linka a Firemná linka. Úrad vykonal analýzu zastupiteľnosti tak z hľadiska ponuky ako aj dopytu a dospel k záveru, že verejnú telefónnu službu poskytovanú mobilným operátorom prostredníctvom optickej a mobilnej siete na pevnom mieste pripojenia (pri dodržaní technických a technologických podmienok pre obmedzenie mobility koncového bodu) považuje za zastupiteľnú k verejnej telefónnej službe prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete. To znamená, že služba ukončovania volania v GSM/UMTS sieti pri volaní na zákaznícke čísla služieb Domáca linka a Firemná linka patrí na veľkoobchodný trh ukončovania volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, a.s. rovnako, ako aj služba ukončovania volania prostredníctvom optickej siete pri volaní na zákaznícke čísla služby FiberTel.

Úrad dospel k záveru, že napriek miernemu poklesu trhového podielu spoločnosti Slovak Telekom (pokles v počte účastníckych pripojení zaokrúhlene o 11 percentuálnych bodov, objemu ukončených volaní vrátane vlastných dodávok o 4 percentuálne body a zaokrúhlenie o 9 percentuálnych bodov pri objeme ukončených volaní v rámci prepojenia) počas analyzovaného obdobia, bol trhový podiel tejto spoločnosti na predmetnom trhu stále neporovnateľne vyšší v porovnaní s celkovým trhovým podielom všetkých ostatných podnikov pôsobiacich na tomto relevantnom trhu. Vzhľadom do budúcnosti, pri uplatnení „forward looking approach“ úrad predpokladá, že trhový podiel spoločnosti Slovak Telekom (počet účastníckych pripojení a následne potom aj objem ukončených volaní) sa bude postupne znižovať, avšak spoločnosť Slovak Telekom aj do ďalšieho kola analýzy bude na relevantnom trhu č. 3 dosahovať naďalej najvyššie trhové podiely.

Na základe predkladanej analýzy úrad dospel k záveru, že každá z vyššie uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia vo svojej vlastnej verejnej telefónnej sieti, to znamená, že spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Slovak Telekom, spoločnosť Antik Telecom, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Antik Telecom, s.r.o., spoločnosť DH Telecom, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti DH Telecom, s.r.o., spoločnosť Inomanet, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Inomanet, s.r.o., spoločnosť IPfon, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti IPfon, s.r.o., spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti GTS Slovakia, s.r.o., spoločnosť Orange Slovensko, a.s. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Orange Slovensko, a.s., spoločnosť Slovanet, a.s. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Slovanet, a.s., spoločnosť Swan, a.s. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Swan, a.s., spoločnosť Trnavatel, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti Trnavatel, s.r.o., spoločnosť UPC Broadband Slovakia, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti UPC Broadband Slovakia, s.r.o., spoločnosť VM Telecom, s.r.o. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti VM Telecom, s.r.o. a spoločnosť ŽSR-ŽT, o.z. je významným podnikom na trhu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia v sieti spoločnosti ŽSR-ŽT, o.z.

III.2 Návrh povinností

III.2.1 Povinnosti uložené na základe záverov z prvého a druhého kola analýzy

Po ukončení prvého kola analýzy bola len spoločnosť Slovak Telekom určená za významný podnik a prvostupňovým rozhodnutím č. 181/14/2005 zo dňa 24.02.2005 a rozhodnutím o rozklade č. 62/01/2005 zo dňa 14.06.2005 jej boli uložené povinnosti podľa § 18 až 21 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Následne rozhodnutím č. 608/14/2005 z 9.08.2005 a rozhodnutím o rozklade č. 113/01/2005 z 20.12.2005 bola spoločnosti Slovak Telekom uložená aj povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie podľa § 22 ods. 1 zákona 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

Po prvom kole analýzy bola spoločnosť Slovak Telekom určená za významný podnik pri poskytovaní veľkoobchodných služieb ukončovania volania na pevnom mieste pripojenia a boli jej uložené tieto povinnosti:

- povinnosť transparentnosti
- povinnosť nediskriminácie
- povinnosť oddelenej evidencie
- povinnosť prístupu k sieťovým prostriedkom
- povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie

Po druhom kole analýzy veľkoobchodného relevantného trhu poskytovania služieb ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach na pevnom mieste pripojenia boli rozhodnutiami úradu určené za významný podnik tieto spoločnosti:

Antik Telecom, s.r.o.,
GTS Slovakia, s.r.o.,
Orange Slovensko, a.s.,
Slovanet, a.s.,
Slovak Telekom,
Swan, a.s.,
Trnavatel, s.r.o.,
UPC Broadband Slovakia, s.r.o.,
ŽSR-ŽT, o.z.

Za významná podnik bola určená aj spoločnosť Dial Telecom, a.s., ktorá sa ale dňom 1.01.2011 zlúčila so spoločnosťou GTS Slovakia, s.r.o. Spoločnosť GTS Slovakia, s.r.o. od tohto dňa prevzala na seba všetky práva a záväzky zanikajúcej spoločnosti Dial Telecom, a.s.

Spoločnosti Slovak Telekom boli podľa § 18 až § 22 zákona č. 610/Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov uložené povinnosti:

- povinnosť transparentnosti
- povinnosť nediskriminácie
- povinnosť oddelenej evidencie
- povinnosť prístupu k sieťovým prostriedkom
- povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie

Ostatným podnikom boli uložené povinnosti:

- povinnosť transparentnosti
- povinnosť nediskriminácie
- povinnosť prístupu k sieťovým prostriedkom
- povinnosť cenovej regulácie tak, že cena za ukončovanie volania významného podniku v individuálnej verejnej telefónnej sieti významného podniku bude určená cenovým rozhodnutím.

Rozhodnutím predsedu úradu č. 84/01/2011 zo dňa 9.02.2012 bola pre všetky významné podniky stanovená maximálna cena za služby ukončenia volania pre prepojenie na miestnej úrovni vo výške 0,0050 € a pre prepojenie cez jeden tranzit vo výške 0,0072 € a všetky významné podniky začali túto cenu účtovať odo dňa 1.03.2012.

III.2.2 Návrh povinností pre podniky s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 3

Na základe výsledkov predloženej opakovanej analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 úrad navrhuje uložiť **významným podnikom pri poskytovaní služby ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach na pevnom mieste** nasledujúce povinnosti:

- a) povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný:
 - I. zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie sietí v pevnom umiestnení, ktorá musí obsahovať informácie týkajúce sa služieb ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia, najmä informácie o účtovaní, technické špecifikácie, charakteristiky siete, zmluvné podmienky dodávania a používania služby ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia vrátane cien za ukončovanie volaní najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností,
 - II. zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie, ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách v lehote 45 dní pred účinnosťou zmeny referenčnej ponuky a predložiť ju úradu.

*Túto povinnosť navrhuje uložiť spoločnostiam: **Slovak Telekom, Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s. r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z.***

- b) povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný uplatňovať pri poskytovaní služby ukončovania volania vo svojej verejnej telefónnej sieti poskytovanej na pevnom mieste voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

*Túto povinnosť navrhuje uložiť spoločnostiam: **Slovak Telekom, Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s.r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z.***

c) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prepojenie sietí. Významná podnik je ďalej povinný:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie siete,
- II. umožniť spoločné používanie infraštruktúry, vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,
- III. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

*Túto povinnosť navrhuje uložiť spoločnostiam: **Slovak Telekom, Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s.r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z.***

d) povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách

Významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení tak, ako mu určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

*Túto povinnosť navrhuje uložiť spoločnostiam: **Slovak Telekom, Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, s.r.o., DH Telecom, s.r.o., Inomanet, s.r.o., IPfon, s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., Trnavatel, s.r.o., UPC Broadband Slovakia, s.r.o., VM Telecom, s.r.o. a ŽSR – ŽT, o.z.***

Po ukončení konzultačného procesu k analýze relevantného trhu č. 3 bude úrad postupovať podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, na základe ktorého určí rozhodnutím významné podniky a zároveň im v tomto rozhodnutí uloží vyššie uvedené povinnosti. Tým podnikom, ktoré boli po druhom kole určené za významný podnik na tomto trhu, úrad vydá nové rozhodnutia o určení

významného podniku, v ktorých im uloží vyššie navrhované povinnosti a súčasne zruší predchádzajúce rozhodnutia.

III.2.3 Odôvodnenie navrhovaných povinností

Uloženie všetkých navrhovaných povinností pre významné podniky na relevantnom trhu č. 3 úrad považuje za opodstatnené a nevyhnutné pre zabezpečenie konkurenčného prostredia, ako aj zabezpečenie efektívnej súťaže, ale predovšetkým pre presadzovanie záujmov koncových užívateľov hlavne s ohľadom na ceny služieb. Trhový podiel všetkých ostatných podnikov – alternatívnych operátorov na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby bol v celom sledovanom období (do konca prvého polroku 2012) v porovnaní s podielom spoločnosti Slovak Telekom (vypočítaný podľa počtu pripojených účastníkov, celkového objemu ukončených volaní vrátane volaní v rámci vlastnej siete a v rámci prepojenia, ako aj výnosov z ukončených volaní v rámci prepojenia) podstatne nižší, ale úrad na základe vývoja nepredpokladá v časovom horizonte maximálne troch rokov výraznú zmenu na predmetnom trhu.

Pri ukončovaní volania v pevnom umiestnení úrad identifikoval 13 podnikov, ktoré navrhuje určiť za podnik s významným vplyvom.

Úrad navrhuje uložiť povinnosť transparentnosti z dôvodu zabezpečenia dostupnosti základných a podstatných informácií každého jednotlivého významného podniku. Podniky na základe informácií z referenčnej ponuky každého významného podniku získavajú prehľad nielen o podmienkach a možnostiach vstupu na trh verejnej telefónnej služby, ale aj základné informácie (vrátane cien) každého jednotlivého podniku pri poskytovaní služieb ukončovania volania v pevnom umiestnení. Povinnosť transparentnosti je účinným a dôležitým nástrojom pre vytvorenie „náhľadu“ na existujúce podmienky na danom trhu predovšetkým tým, že sú transparentne sprístupnené informácie o podmienkach ponúkaných služieb ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia od všetkých podnikov. Transparentnosť predstavuje základný predpoklad pre zabezpečenie nediskriminácie.

Základným princípom nediskriminácie je, že každý významný podnik je povinný voči iným podnikom uplatňovať porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Z tohto dôvodu úrad požaduje, aby každá referenčná ponuka bola prehľadná a prehľadne dostatočne rozčlenená, aby podniky využívajúce veľkoobchodnú službu ukončovania volania nemuseli platiť za služby, ktoré nie sú

potrebné vo vzťahu k požadovanej službe. Iba dostatočne prehľadná a rozčlenená referenčná ponuka je zárukou dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služby ukončovania volania, ktorá predstavuje obsahovú náplň povinnosti nediskriminácie. Dostatočne široký rozsah povinných položiek referenčnej ponuky tak obmedzuje možnosť individuálnych rozdielov v jednotlivých zmluvách o poskytovaní služieb ukončovania volania a limituje možnosti rozdielnosti zmluvných podmienok, čím efektívne zabraňuje významným podnikom správať sa diskriminačne. Z uvedeného dôvodu úrad považuje za efektívne naplnenie povinnosti nediskriminácie len v spojení s transparentnou prezentáciou informácií a podmienok poskytovania veľkoobchodnej služby ukončovania volania v pevnom umiestnení.

Uloženie povinnosti transparentnosti a následnej povinnosti nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní služieb ukončovania volania. Zabezpečenie transparentných a nediskriminačných podmienok môže pozitívne ovplyvniť ďalších potenciálnych konkurentov, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne prejaví v prospech koncových zákazníkov vytvorením priestoru pre znižovanie cien na súvisiacom maloobchodnom trhu. Úrad ako sektorový regulátor rozhoduje ex ante, t.j. určuje rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu. Úrad preto navrhuje uložiť povinnosť nediskriminácie každému jednotlivému podniku s významným postavením na relevantnom trhu č. 3.

Obdobne úrad postupoval aj pri návrhu uloženia povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. Plnenie tejto povinnosti je základným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí, ktoré je kľúčové pre poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a následne aj vzájomnej dovolateľnosti koncového účastníka z jednej siete do každej inej siete. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby prostredníctvom verejnej telefónnej siete a spôsobiť škody nie len niektorým podnikom, ale hlavne koncovým užívateľom. Túto povinnosť úrad navrhuje uložiť tiež každému jednotlivému podniku s významným postavením na relevantnom trhu č. 3.

V rámci uloženej povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom je významný podnik povinný prepojiť siete alebo sieťové prostriedky. Podľa ustanovenia § 2 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľovi siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Prepojenie je osobitný druh prístupu realizovaný medzi verejnými sieťami.

Úrad preto považuje za primerané podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uložiť povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi

žadajúcimi o prepojenie siete každého významného podniku v pevnom umiestnení, povinnosť spoločného používania infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení, ako aj povinnosť za primeraných a objektívnych podmienok prepojiť sieť alebo sieťové prostriedky významného podniku s iným podnikom, resp. potenciálnym konkurentom. Uloženými povinnosťami chce úrad zabezpečiť na jednej strane podmienky na to, aby každý významný podnik bol povinný viesť rokovania s podnikmi žiadajúcimi o prepojenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústia do podpísania zmluvy o prepojení sietí a následne ich prepojenia a strane druhej v opodstatnených a odôvodnených prípadoch pre poskytovanie veľkoobchodných služieb ukončovania volania zabezpečiť aj podmienky na sprístupnenie zariadení, priestorov, infraštruktúry, prípadne časti vedení pre tie podniky, ktoré žiadajú o prepojenie siete so sieťou významného podniku. Cieľom uloženia uvedenej povinnosti je zabezpečenie dovolateľnosti koncových bytových alebo nebytových zákazníkov z iných sietí.

Pri uložení povinnosti prístupu úrad súčasne prihliadal aj na ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) až f) zákona o elektronických komunikáciách.

Podmienka uvedená v písm. a) – technická a ekonomická únosnosť využitia alebo výstavby konkurenčných zariadení s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov, ako napríklad prístup ku káblovodom úrad posudzoval v spojení s § 27 zákona o elektronických komunikáciách s akcentom na ods. 3 tohto ustanovenia, podľa ktorého prepojenie verejných telefónnych sietí musí byť prístupné v obvyklých bodoch prepojenia a v kvalite, ktorá nie je horšia ako prevádzkovanie verejnej telefónnej siete pre vlastnú potrebu podniku alebo poskytovanie verejnej telefónnej siete a služby podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Každý významný podnik je zodpovedný za interoperabilitu služieb na strane ním prevádzkovanvej verejnej telefónnej siete až po bod prepojenia.

Podmienka uvedená v písm. b) – uskutočniteľnosť požadovaného prístupu a prepojenia so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete úrad tiež posudzoval v nadväznosti hlavne na § 27 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa tohto ustanovenia je každý významný podnik poskytujúci verejnú telefónnu sieť povinný umožniť prepojenie a to: a) za technických požiadaviek vyplývajúcich z technických noriem a technických špecifikácií podľa § 14 ods. 2 písm. a) zabezpečujúcich interoperabilitu služieb a prepojenia sietí, b) v primeranej lehote a za primeraných zmluvných podmienok, pričom prepojenie nesmie byť podmienené platbou za tie časti verejnej siete alebo tie zariadenia, ktoré nie sú na prepojenie nevyhnutne potrebné, c) aj v iných miestach ako v obvyklých bodoch prepojenia verejných sietí, ak o to podnik poskytujúci verejnú sieť požiada a uhradí nevyhnutné náklady takého prepojenia.

Podmienka uvedená v písm. c) – počiatočné investície vlastníka zariadení vzhľadom na uskutočnené verejné investície a riziká spojené s investovaním - je spojená

s cenovou reguláciou. V súlade s metódou kalkulácie cien bude výška vypočítaného poplatku za ukončovanie volania v pevnom umiestnení ovplyvnená okrem iného aj premennou WACC (weighted average cost of capital), t.j. hodnotou primeranej miery návratnosti vloženého kapitálu. V tejto premennej WACC, t.j. v priemernej miere návratnosti vloženého kapitálu bude zodpovedajúcim spôsobom zohľadnené investičné riziko, ako aj všetky ostatné podstatné náležitosti pre stanovovanie ceny, ktoré znáša investujúci podnik.

Podmienka uvedená v písm. d) – potreba dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže vyplýva z predkladanej analýzy relevantného trhu č. 3, ako aj z ustanovení zákona o elektronických komunikáciách, hlavne § 17 a § 18 zákona o elektronických komunikáciách, na ktoré sa úrad odvoláva v analýze v časti I.1.1 Legislatívny rámec a aj pri ukladaní povinností. Plnenie povinnosti prístupu (prepojenia) je základným predpokladom pre poskytovanie hlasových služieb na predmetnom trhu, ako aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

Podmienka uvedená v písm. e) – ochrana práv duševného vlastníctva nie je vo vzťahu k predmetnému trhu relevantná.

Podmienka uvedená v písm. f) poskytovanie celoeurópskych služieb bola zohľadnená tým, že na predmetnom trhu sú zahrnuté všetky ukončené volania bez ohľadu na to, či boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí.

Úrad na základe analýzy predmetného relevantného trhu č. 3 dospel síce k záveru, že sú rozdiely v trhových podieloch na jednej strane len spoločnosti Slovak Telekom a na druhej strane sumárne všetkých ostatných podnikov, ale každý jednotlivý významný podnik má vo svojej sieti 100 % trhovú podiel pri poskytovaní služieb ukončovania volania, predmetný trh je monopolným trhom.

V tomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, nie je postačujúce uloženie povinností len podľa § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách a preto úrad uložil aj povinnosť cenovej regulácie. Súčasne úrad navrhuje uložiť túto povinnosť aj v súlade s platným Odporúčaním Komisie zo 7. mája 2009 o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EU (2009/396/ES).

Úrad je povinný zabezpečiť, aby poplatky významných podnikov boli symetrické, aby spĺňali zásady nediskriminácie. Úrad súčasne musí zabezpečiť, aby veľkoobchodné poplatky za ukončovanie volania boli stanovené na úrovni nákladov, ktoré by znášal efektívny operátor poskytujúci službu ukončovania volania v pevnom mieste pripojenia. Komisia vo svojom Rozhodnutí vo veciach SK/2010/1111 a SK/2010/1112 veľkoobchodné ceny za ukončenie volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach poskytované na pevnom mieste pod značkou SG-Greffe(2010) D/12796 zo dňa 20.08.2010 vyzvala úrad, „aby čo najskôr zosúladiť metodiku účtovania nákladov s odporúčanými zásadami účtovania nákladov podľa

odporúčania o sadzbách za služby ukončenia volania a aby už v nasledujúcom regulačnom rozhodnutí, ktorým stanoví FTR (t.j. fixné terminačné poplatky) na súčasné obdobie preskúmania, navrhol zníženie cenových úrovní, výsledkom ktorých budú poplatky približujúce sa priemeru EÚ“. Súčasne Komisia zdôraznila, že „by sa tým umožnilo rýchlejšie zosúladienie poplatkov za ukončovanie volania v pevnej sieti s úrovňou efektívnych nákladov a pomohlo by to vyhnúť sa potrebe náhleho zníženia alebo neprímerane prudkej úprave poplatkov na konci prechodného obdobia ustanoveného v odporúčaní o sadzbách za služby ukončenia volania.“

Povinnosť úradu pri regulácii elektronických komunikácií prihliadať na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie, vyplýva priamo z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad preto pri navrhovaní povinnosti cenovej regulácie prihliadal na tieto dokumenty: Odporúčanie Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojavacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009 (ďalej len „Odporúčanie o terminačných poplatkoch“) a Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s terminačnými poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ.

Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprímerane vysoké alebo neprímerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12.

Podľa § 12 ods. 1 prvá veta zákona o elektronických komunikáciách regulácia cien je určenie alebo usmerňovanie výšky cien spôsobom určeným v rozhodnutí o regulácii cien. Zároveň je úrad podľa § 12 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách oprávnený jednotlivé spôsoby regulácie cien účelne kombinovať.

Spôsobom regulácie cien bude určenie maximálnej ceny podľa § 12 ods. 3 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách, ktorej výšku vypočíta a určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách. Po predložení údajov významnými podnikmi na relevantnom trhu č. 3 do modelu BU LRIC – pure **úrad vypočíta cenu** podľa metódy **BU LRIC pure**. Táto metóda vychádza z prírastkových nákladov služby ukončenia volania, ktoré sú vyvolané dodatočnou prevádzkou súvisiacou so službou ukončenia volania. Prírastkové

náklady predstavujú efektívne vynaložené náklady, ktoré by nevznikli, keby sa služba zahrnutá v prírastku viac neposkytovala (t. j. náklady, ktorým možno predísť).

Úrad v spojení s odbornou spôsobilým a nezávislým poradcom spolupracoval na tvorbe vzostupného modelu BU LRIC – pure pre stanovenie ceny poplatkov za službu ukončenia volania v sieti v pevnom umiestnení v súlade s Odporúčaním o terminačných poplatkoch.

Návrh rozhodnutia o regulácii cien bude vydávaný v samostatnom konaní a jeho súčasťou bude spôsob výpočtu ceny. Návrh rozhodnutia bude podliehať režimu národných a nadnárodných konzultácií a po ich ukončení úrad vydá rozhodnutie o regulácii cien. V cenovom rozhodnutí bude vypočítaná maximálna cena za ukončovanie volania, ktorú môžu všetky významné podniky účtovať za ukončovanie volaní zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a za ukončovanie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti.

Bez uloženia cenovej regulácie by mohli významné podniky na tomto trhu účtovať neprimerane vysoké ceny za ukončovanie volania v sieti v pevnom umiestnení, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo prejavíť v neprospech koncového užívateľa.

Takáto situácia napríklad nastala v roku 2009, keď na veľkoobchodnom relevantnom trhu ukončovania volania vo verejných mobilných sieťach už mali významné podniky - spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-Mobile Slovensko, a.s. uložené ostatné povinnosti, ale nebola im uložená povinnosť cenovej regulácie a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. bola novým hráčom na trhu. Medzi dvoma väčšími mobilnými operátormi a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. nedošlo k dohode o cenách za ukončovanie volaní v ich mobilných sieťach a boli ohrozené záujmy koncových užívateľov. Nakoniec úrad vydal predbežné opatrenia pre spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. (č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009) a pre spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. a Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. (č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009), ktorými určil výšku terminačných poplatkov za ukončovanie volania vo verejných mobilných sieťach. V tomto prípade boli uložené ostatné povinnosti, bez povinnosti cenovej regulácie pre mobilných operátorov, nepostačujúce, čo sa nakoniec prejavilo na samotnom trhu. Tria mobilní operátori sa nevedeli dohodnúť na výške terminačných poplatkov a teda priamo boli ohrození koncoví užívatelia.

Na potrebu čo najskôr cenovo regulovať výšku poplatkov za ukončenie volania v pevnom umiestnení v súlade s Odporúčaním o terminačných poplatkoch upozorňovali aj zástupcovia EK, s ktorými úrad v priebehu spracovávania analýzy relevantného trhu č. 3 viedol neformálne konzultácie. Komisia vyzvala úrad, aby čo najrýchlejšie zabezpečil cenovú reguláciu poplatkov za ukončovanie volania tak vo

fixnej ako aj v mobilnej sieti, nakoľko regulované ceny mali byť aplikované už od 1. januára 2013, ako to vyžaduje Odporúčanie o terminačných poplatkoch.

Hlavným cieľom a zmyslom navrhovanej cenovej regulácie významných podnikov je, aby úrad vytvoril podmienky pre znižovanie maloobchodných cien pre koncových bytových a nebytových zákazníkov, pretože jedným zo vstupov pre stanovenie maloobchodnej ceny je práve výška veľkoobchodného poplatku. Čím bude veľkoobchodný poplatok za ukončovanie volania v sieti v pevnom umiestnení nižší, tým bude vytvorený priestor na to, aby túto skutočnosť jednotlivé významné podniky premietli do maloobchodnej ceny za odchádzajúce volania do siete v pevnom umiestnení.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Uloženie všetkých navrhnutých povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potláčanie protisúťažného správania sa nielen na relevantnom trhu č. 3, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na predmetnom trhu, ako aj na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Vzájomná súčinnosť všetkých navrhovaných povinností je podľa názoru úradu predpokladom pre ďalší rozvoj konkurenčného prostredia pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. Všetky navrhované povinnosti naplňajú, v súlade s regulačným rámcom, účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav súťaže na relevantnom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je na základe tretieho kola opakovanej analýzy relevantného trhu č. 3 v súlade so stavom súťaže na tomto trhu.

Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 **neobsahuje informácie, ktoré podniky označili za predmet obchodného tajomstva.**

Písomné pripomienky k tomuto materiálu zašlite najneskôr do 26.03.2013 v súlade s Pravidlami upravujúcimi postup úradu a dotknutých osôb v procese konzultácií, ktoré sú uverejnené na konzultačnom mieste na webovom sídle úradu (<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=3062>).

V Bratislave dňa 25.02.2013

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej
regulácie